

ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΣΥΝΟΨΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΌΝΟΜΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΕ ΑΠΟ

25 Οκτωβρίου 2017

Greek LIFE Task Force

D. Homatidis

Πρόλογος

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE οικοδόμησης δυναμικού με τίτλο «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE για την περίοδο 2014-2017», εν συντομία Greek LIFE Task Force (GRLTF) και αποτελεί μέρος της δράσης A10 με τίτλο «Σχεδίαση περιφερειακών και εθνικών εργαστηρίων για ενδιαφερόμενους φορείς». Η έκθεση καλύπτει τις ενέργειες που έγιναν στο πλαίσιο της δράσης A10 για το διάστημα πριν και κατά τη διάρκεια της πρόσκλησης για το πρόγραμμα LIFE του 2017. Κορμό της δράσης A10 αποτέλεσαν τα εκπαιδευτικά σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν, με σκοπό την ενημέρωση των αιτούντων στο πρόγραμμα LIFE για τις απαιτήσεις των προτάσεων σε επίπεδο τεκμηρίωσης του φυσικού και του οικονομικού τους αντικειμένου. Από τις 27 Μαρτίου 2017, οπότε και πραγματοποιήθηκε το πρώτο σεμινάριο στην Ξάνθη, ακολούθησαν άλλα 9 σεμινάρια σε Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Λαμία, Αθήνα, Μυτιλήνη και Πάτρα.

Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν σε συνδυασμό με εκδηλώσεις ενημερωτικού χαρακτήρα για το πρόγραμμα LIFE οι οποίες προηγούνταν του εκάστοτε σεμιναρίου και υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της δράσης Γ2 με τίτλο «Καμπάνια ενημέρωσης κοινού μέσα από τα ΜΜΕ». Τα σεμινάρια παρακολούθησαν συνολικά **246** άτομα. Στην παρούσα έκθεση αποτυπώνεται η διαδικασία, καθώς και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής από τους εκπαιδευόμενους. Τέλος,

παρατίθενται προτάσεις για τα σεμινάρια που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο προετοιμασίας των ενδιαφερόμενων φορέων για την πρόσκληση του προγράμματος LIFE 2018.

Executive summary

This is the 2nd report of Action A10 and covers all activities for the 2017 Call. Writers' seminars with thematic focus on all aspects of LIFE programme and proposal preparation were covered during the 11 events that were organized. These events took place after the info days that were organized in the same days. Geographically the events covered most regions of Greece: Xanthi in East Macedonia & Thrace, Thessaloniki in Central Macedonia, Ioannina in Epirus, Lamia in Central Greece, Mytilene in North Aegean, Patra in Western Greece and Athens in Attika region. The seminars were attended by 246 participants. This report includes the training needs assessment that was based on the questionnaire filled in by participants prior the seminar. Additionally, the assessment of the seminar by participants after attendance is also presented and analysed. The training scenario that was used as a basis for the seminars is also included in this report. The major findings from the analyses of the feedback from the participants before and after the seminars were the high levels of satisfaction (86% of participants reported adequacy of presented material, 89% reported high and very high fulfillment of expectations, 95% reported proper level of information detail) and the necessity to repeat the seminars (99%). It was the first time of such an event in Greece and 96% of participants learned something new. Post seminar comments analysis showed that attendants would appreciate the preparation of a real proposal during the seminar and more good examples from experienced project developers and implementers. The above findings will be a crucial part of the 2018 training event.

Περιεχόμενα

Σύνοψη Στοιχείων Έκθεσης.....	1
Πρόλογος.....	1
Εισαγωγή.....	7
1. Οργάνωση σεμιναρίων.....	9
1.1 Γεωγραφική κάλυψη	9
1.2 Προκαταρκτική αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών	10
1.3 Αναλυτικό πρόγραμμα σεμιναρίου – εκπαιδευτικό σενάριο.....	12
1.4 Εκπαιδευτικό υλικό	13
1.5 Συνεργασία ΕΕΤΑΑ.....	14
2. Υλοποίηση σεμιναρίων	15
2.1 Ξάνθη.....	15
2.2 Θεσσαλονίκη.....	15
2.3 Ιωάννινα.....	15
2.4 Αθήνα.....	15
2.5 Λαμία.....	16
2.6 Μυτιλήνη.....	16
2.7 Πάτρα.....	16
3. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών.....	16
3.1 Στατιστικά στοιχεία ερωτηματολογίων αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών.....	17
4. Αξιολόγηση των σεμιναρίων από τους εκπαιδευόμενους	24
5. Συμπεράσματα	32
Παραρτήματα	35
Παράρτημα Ι Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών	35
Παράρτημα ΙΙ Απλοποιημένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών.....	41

Παράρτημα III Εκπαιδευτικό σενάριο	46
Παράρτημα IV Παρουσιάσεις	51
Εισαγωγική παρουσίαση.....	51
Παρουσίαση συμπλήρωσης φορμών και Οικονομικά	59
Παράρτημα V Φωτογραφικό υλικό	71
Παράρτημα VI Εκπαιδευτικές προτεραιότητες	79
Παράρτημα VII Προτάσεις εκπαιδευομένων για βελτίωση του σεμιναρίου	80

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1 Επιδόσεις ελληνικών προτάσεων LIFE το 2016.....	7
Πίνακας 2. Καταγραφή σχολίων και προτάσεων που κατατέθηκαν από τους εκπαιδευόμενους..	80

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Γράφημα 1. Ποσοστό εκπαιδευόμενων με προηγούμενη εμπειρία σε συγγραφή πρότασης για το πρόγραμμα LIFE.	17
Γράφημα 2. Πρόθεση εκπαιδευόμενων για υποβολή πρότασης χρηματοδότησης από το πρόγραμμα LIFE.	18
Γράφημα 3. Τομείς συγκέντρωσης ενδιαφέροντος εκπαιδευομένων.	19
Γράφημα 4. Ποσοστό εκπαιδευομένων που θα ασχολούνταν με επανυποβολή πρότασης.....	19
Γράφημα 5. Προηγούμενη εκπαιδευτική εμπειρία σε αντίστοιχο αντικείμενο των εκπαιδευομένων.	20
Γράφημα 6. Επίπεδο σπουδών των εκπαιδευομένων.....	21
Γράφημα 7. Κατανομή εκπαιδευόμενων σύμφωνα με την ηλικιακή ομάδα.	21
Γράφημα 8. Κατανομή εκπαιδευόμενων βάσει φύλου.	22
Γράφημα 9. Κατηγορίες φορέων από τους οποίους προέρχονταν επαγγελματικά οι εκπαιδευόμενοι.....	22

Γράφημα 10. Ποσοστιαία κατανομή εκπαιδευόμενων σύμφωνα με το αντικείμενο εκπαίδευσης που επέλεξαν.....	23
Γράφημα 11. Αποτέλεσμα που δείχνει αν το σεμινάριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες των εκπαιδευομένων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 136	24
Γράφημα 12. Αξιολόγηση ως προς το αριθμό των συμμετεχόντων. 135.....	25
Γράφημα 13. Αξιολόγηση του ενδιαφέροντος που παρουσίασε ο τρόπος με τον οποίο έγινε το σεμινάριο εκπαιδευτικά (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 135..	25
Γράφημα 14. Αξιολόγηση ως προς την καταλληλότητα του υλικού που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 137 26	26
Γράφημα 15. Αξιολόγηση ως προς την καταλληλότητα του επιπέδου του σεμιναρίου, αναφορικά με τις απαιτήσεις του κοινού. 136	26
Γράφημα 16. Αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο διεξήχθη το σεμινάριο (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 137	27
Γράφημα 17. Αξιολόγηση της μεταδοτικότητας των εμπειρογνομώνων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 136.....	27
Γράφημα 18. Αξιολόγηση του βαθμού λεπτομέρειας με την οποία παρουσιάστηκαν οι πληροφορίες αναφορικά με τη συγγραφή πρότασης LIFE (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 135.....	28
Γράφημα 19. Αξιολόγηση ως προς το βαθμό στον οποίο ήταν προετοιμασμένο και οργανωμένο το σεμινάριο (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 136	28
Γράφημα 20. Αξιολόγηση ενθουσιασμού, επικοινωνίας και προσβασιμότητας των διδασκόντων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 136.....	29
Γράφημα 21. Αξιολόγηση ικανότητας συγκέντρωσης του ενδιαφέροντος του κοινού (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το ‘Καθόλου’ έως το ‘Πάρα πολύ’). 137	29
Γράφημα 22. Αξιολόγηση του ενός βασικού εκπαιδευτικού σκοπού, που είναι η κατάκτηση καινούριας γνώσης. 134.....	30
Γράφημα 23. Αξιολόγηση του ενδιαφέροντος του κοινού να παρακολουθήσει ξανά παρόμοιο σεμινάριο. 137.....	30
Γράφημα 24. Ποσοστό εκπαιδευόμενων που σχολίασαν το σεμινάριο σε ελεύθερη μορφή κειμένου. 137	31

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1 Χάρτης περιφερειών Ελλάδας με στοιχεία αριθμού φορέων ανά περιφέρεια, που συμμετείχαν σε πρόταση χρηματοδότησης από το πρόγραμμα LIFE το 2016.....	11
Εικόνα 2. Χώρος υποδοχής. Σεμινάριο Ξάνθης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 27/3/17.....	71
Εικόνα 3 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, σε αίθουσα του ΔΠΘ.....	71
Εικόνα 4 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, στην αίθουσα του ΔΠΘ.....	72
Εικόνα 5 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, στην αίθουσα του ΔΠΘ.....	72
Εικόνα 6 Στιγμιότυπο από την έναρξη της εκδήλωσης στη Θεσσαλονίκη, 29/3/2017 Grand Hotel Palace.....	73
Εικόνα 7 Πλάνο του κοινού που παρακολούθησε την εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη στις 29/3/2017.....	73
Εικόνα 8 Στιγμιότυπο από την έναρξη της εκδήλωσης στα Ιωάννινα, στις 3/5/2017.....	74
Εικόνα 9 Πλάνο της αίθουσας που πραγματοποιήθηκε το σεμινάριο στα Ιωάννινα (γραφεία ΠΕΔ Ηπείρου), στις 3/5/17.....	74
Εικόνα 10 Στιγμιότυπο σεμιναρίου στην Αθήνα, στη βίλα Καζούλη στις 24/5/17.....	75
Εικόνα 11 Στιγμιότυπο σεμιναρίου για τη Φύση/Βιοποικιλότητα στις 23/5/17 στην Αθήνα, στη βίλα Καζούλη.....	75
Εικόνα 12 Έναρξη εκδήλωσης στην πόλη της Λαμίας, 30/5/2017.....	76
Εικόνα 13 Στιγμιότυπο από το σεμινάριο στην πόλη της Λαμίας, στις 30/5/2017.....	76
Εικόνα 14 Στιγμιότυπο από το σεμινάριο της Λέσβου, Μυτιλήνη 7/6/2017.....	77
Εικόνα 15. Στιγμιότυπο από το σεμινάριο της Πάτρας, 13/6/17.....	77
Εικόνα 16. Παρουσίαση άλλων έργων LIFE στην εκδήλωση της Πάτρας, 13/6/17.....	78

Εισαγωγή

Η Ελλάδα, από την αρχή του προγράμματος LIFE το 1992, έχει καταφέρει να αντλήσει περί τα €174 εκ. μέσα από την υλοποίηση 239 έργων, συγχρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα LIFE. Το συνολικό κόστος αυτών των έργων αγγίζει τα €326 εκ. και υλοποιήθηκαν υπό την εποπτεία ελληνικού φορέα. Πολύ μεγαλύτερος είναι ο αριθμός έργων που υλοποιήθηκαν με συντονιστή φορέα του εξωτερικού και συμμετέχοντες φορείς από την Ελλάδα, με πολλαπλάσιο περιβαλλοντικό αντίκτυπο συνολικά στη χώρα μας. Ωστόσο, οι αυξανόμενες απαιτήσεις του προγράμματος, ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020, τόσο αναφορικά με τη βιωσιμότητα των προτεινόμενων έργων, όσο και με την αναπαραγωγή και μεταφορά των αποτελεσμάτων τους, με ταυτόχρονη έμφαση στον άμεσο περιβαλλοντικό αντίκτυπο των δράσεων, αποτέλεσαν παράγοντα που επηρέασε αρνητικά την ποιότητα των υποβαλλόμενων προτάσεων. Έτσι, τα ποσοστά επιτυχημένων ελληνικών προτάσεων, που κατάφεραν δηλαδή να περάσουν το όριο των 55 βαθμών για τα κριτήρια 1, 2, 3, 5 και 6, εμφανίζονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα (βλ. Πίνακας 1). Ενδεικτικά, το 2016 υποβλήθηκαν 53 προτάσεις, κατατάσσοντας τη χώρα στην τρίτη θέση στις υποβολές, αλλά με ποσοστό επιτυχίας μόνο 11%, κατατάσσοντας τη χώρα στην τρίτη από το τέλος θέση, δηλαδή 19^η.

Πίνακας 1 Επιδόσεις ελληνικών προτάσεων LIFE το 2016¹.

Επίδοση	CLI	ENV	GIE	NAT	Σύνολο
Πέρασαν & Χρηματοδοτήθηκαν	2	2	0	2	6
Πέρασαν	0	0	0	2	2
51-54	3	1	0	0	4
30-50	2	20	7	7	36
0-29	0	3	0	2	5
Σύνολο	7	26	7	13	53

¹ Mias S., 2017, EASME, Παρουσίαση «THE LIFE PROGRAMME ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ LIFE2016 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ», Ενημερωτική Ημερίδα LIFE, Ελλάδα, 18 Μαΐου 2017 / Αθήνα

Το έργο LIFE Capacity Building που κατάφερε η χώρα να πάρει, με συντονιστή δικαιούχο το Πράσινο Ταμείο και συμμετέχοντα δικαιούχο το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ήρθε την κατάλληλη στιγμή για να ενισχύσει τα Εθνικά Σημεία Επαφής του LIFE στους τομείς που ήταν απαραίτητο, ώστε να βελτιωθεί η συνολική εικόνα των ελληνικών υποβαλλόμενων προτάσεων. Με τη συγκρότησή της η Greek LIFE Task Force ανέλαβε, υλοποιώντας τις δράσεις της, να βοηθήσει τους αιτούντες στην καλύτερη κατανόηση των απαιτήσεων του προγράμματος, ώστε να υποβάλλουν προτάσεις υψηλού επιπέδου, απορροφώντας με αυτό τον τρόπο περισσότερα χρήματα από το LIFE, πετυχαίνοντας παράλληλα υψηλούς περιβαλλοντικούς στόχους για τη χώρα. Η δράση που έφερε την ομάδα του έργου σε επαφή με μεγάλο αριθμό αιτούντων ήταν τα σεμινάρια συγγραφής πρότασης LIFE που πραγματοποιήθηκαν σε 7 πόλεις της Ελλάδας. Η οργάνωση και τα αποτελέσματα αυτής της δράσης παρουσιάζονται σε αυτή την έκθεση.

1. Οργάνωση σεμιναρίων

Η ομάδα έργου, στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης A10, αποφάσισε να πραγματοποιήσει σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε πόλεις της Ελλάδας, με θεματικό αντικείμενο την αναλυτική παρουσίαση συγγραφής μιας πρότασης LIFE, καθώς και όλων των απαραίτητων πληροφοριών που σχετίζονται με αυτή τη διαδικασία. Βασικός σκοπός αυτής της δράσης ήταν να ενημερωθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ποσοστό ενδιαφερομένων για το πρόγραμμα LIFE και κυρίως, να εκπαιδευτεί με εκείνες τις γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία ενός έργου LIFE, ξεκινώντας από τη συγγραφή της πρότασης. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, τέθηκαν από την ομάδα γεωγραφικοί στόχοι κάλυψης ενός μεγάλου μέρους της χώρας με εκδηλώσεις που θα πραγματοποιούνταν λίγο πριν και κατά τη διάρκεια κατά την οποία θα ήταν ανοιχτή η πρόσκληση του προγράμματος LIFE 2017. Επίσης, τέθηκαν στόχοι εκπαιδευτικοί και οργανωσιακοί, ώστε από τη μια να μπορέσουν οι εκπαιδευόμενοι να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που θα τους πρόσφερε η ομάδα και από την άλλη, να καταγραφεί με τέτοιο τρόπο η διαδικασία, ώστε να αποτελέσει αντικείμενο αξιολόγησης για την περαιτέρω βελτίωσή της τα επόμενα χρόνια λειτουργίας του έργου GRLTF.

Η υλοποίηση της δράσης έγινε σε συνδυασμό με τη δράση Γ2 με τίτλο «Καμπάνια ενημέρωσης κοινού μέσα από τα ΜΜΕ», κατά την οποία παρουσιάζονταν το έργο GRLTF, γενικά στοιχεία για το πρόγραμμα LIFE και την πρόσκληση 2017, καθώς και έργα LIFE που υλοποιούνται κοντά στις πόλεις όπου γινόταν οι εκδηλώσεις. Επίσης, για την υλοποίηση αυτών των δράσεων, το έργο συνεργάστηκε με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), επιδιώκοντας να ενισχύσει την παρουσία της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πρόγραμμα LIFE.

1.1 Γεωγραφική κάλυψη

Κριτήριο για την επιλογή των περιοχών, σε επίπεδο περιφέρειας, αποτέλεσε ο αριθμός συμμετεχόντων φορέων σε έργα LIFE του παρελθόντος και του παρόντος. Αποφασίστηκε να δοθεί προτεραιότητα στις περιφέρειες από τις οποίες η συμμετοχή φορέων ήταν μικρή στην πρόσκληση της προηγούμενης χρονιάς (2016), σε συνδυασμό με την επιλογή περιφερειών που

συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό φορέων εν γένει καθώς και πληθυσμό. Οι περιφέρειες και ο αριθμός φορέων ανά περιφέρεια που συμμετείχε στην πρόσκληση του 2016 φαίνονται στον χάρτη της Εικόνα 1. Σύμφωνα με τον αριθμό των συμμετεχόντων που φαίνονται στο χάρτη αποφασίστηκε να γίνουν σεμινάρια στις πόλεις:

1. Περιφέρεια Ανατολική Μακεδονίας και Θράκης – Ξάνθη – 27 Μαρτίου 2017
2. Περιφέρεια Κεντρική Μακεδονίας – Θεσσαλονίκη – 29 & 30 Μαρτίου 2017
3. Περιφέρεια Ηπείρου – Ιωάννινα – 3 Μαΐου 2017
4. Περιφέρεια Αττικής – Αθήνα – 22-25 Μαΐου 2017
5. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας – Λαμία – 30 Μαΐου 2017
6. Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου – Μυτιλήνη – 7 Ιουνίου 2017
7. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος – Πάτρα – 13 Ιουνίου 2017

1.2 Προκαταρκτική αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας των σεμιναρίων, ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες που παρουσίαζαν οι συμμετέχοντες, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο. Ο σκοπός του ερωτηματολογίου ήταν να αξιολογήσει το προφίλ των εκπαιδευόμενων ώστε η ομάδα να προβεί σε προσαρμογή του περιεχομένου ή της δομής του σεμιναρίου αναλόγως. Το ερωτηματολόγιο, το οποίο επισυνάπτεται στο Παράρτημα Ι Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών' της έκθεσης, διερευνούσε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων:

- Αντικείμενο εργασίας
- Επίπεδο γνώσεων σχετικών με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE
- Επίπεδο δεξιοτήτων και ικανοτήτων σχετικών με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE
- Αντικείμενο εμπειρίας και ενδιαφέροντος στο πρόγραμμα LIFE
- Προτίμηση αντικειμένου εκπαίδευσης
- Προσωπικά στοιχεία

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε με τη μορφή αρχείου pdf με τη δυνατότητα πεδίων πολλαπλών επιλογών και συμπλήρωσης κειμένου. Η χρήση του και η συμπλήρωσή του όμως αποδείχθηκε προβληματική αναφορικά με τις δυνατότητες του διαθέσιμου λογισμικού του κάθε χρήστη και εγκαταλείφθηκε. Αντί αυτού, κι εφόσον είχε προηγηθεί η ομαλή υλοποίηση των δύο πρώτων σεμιναρίων στην Ξάνθη και τη Θεσσαλονίκη, αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί ένα πιο

απλοποιημένο ερωτηματολόγιο (Παράρτημα II Απλοποιημένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών), για να εξαχθούν συνολικά συμπεράσματα μετά το πέρας της δράσης για την πρόσκληση του 2017, με σκοπό την αξιοποίησή τους για την πρόσκληση του 2018. Το ερωτηματολόγιο αυτό δημιουργήθηκε σε φόρμα Google για την ευκολότερη διάδοση και συμπλήρωσή του. Τα αποτελέσματα της επεξεργασίας του παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 3.1 Στατιστικά στοιχεία ερωτηματολογίων αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών.

Εικόνα 1 Χάρτης περιφερειών Ελλάδας με στοιχεία αριθμού φορέων ανά περιφέρεια, που συμμετείχαν σε πρόταση χρηματοδότησης από το πρόγραμμα LIFE το 2016.

1.3 Αναλυτικό πρόγραμμα σεμιναρίου – εκπαιδευτικό σενάριο

Η πραγματοποίηση του σεμιναρίου στηρίχθηκε στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων που θέτει κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Οι στόχοι των σεμιναρίων για τη συγγραφή πρότασης LIFE που πραγματοποιήθηκαν είχαν σε τρία επίπεδα: 1) Γνωστικό, 2) Ικανοτήτων, και 3) Στάσεων.

Στο γνωστικό επίπεδο επιχειρήθηκε μέσω των σεμιναρίων να δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις αναφορικά με τα χαρακτηριστικά του προγράμματος LIFE. Κρίνοντας σημαντικό να καλυφθούν όλα τα γνωστικά επίπεδα του κοινού, που μπορεί να είχαν σημαντική, μικρή ή καθόλου πρότερη εμπειρία με το LIFE, το σεμινάριο άρχισε με την παρουσίαση των βασικών στοιχείων του προγράμματος. Στη συνέχεια, οι ενότητες που ακολούθησαν είχαν στόχο να δημιουργήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για τη σωστή συμπλήρωση των φορμών της πρότασης, υποδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνεται η συλλογή των πληροφοριών και η αποτύπωσή τους σε κάθε πεδίο. Τέλος, και μέσα από όλη την εκπαιδευτική αλλά και την ενημερωτική διαδικασία που προηγούνταν κάθε σεμιναρίου, επιχειρήθηκε να δημιουργηθούν θετικές στάσεις απέναντι στο πρόγραμμα LIFE, αποσαφηνίζοντας όλα τα χαρακτηριστικά του με έμφαση σε πιο ιδιαίτερα και προβληματικά σημεία, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να δημιουργήσουν μια θετική εικόνα για το πρόγραμμα που δυνητικά να τους οδηγήσει στη υποβολή αξιόλογων προτάσεων.

Το εκπαιδευτικό σενάριο που ακολουθήθηκε στα σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν επισυνάπτεται στο

Παράρτημα III Εκπαιδευτικό σενάριο' της έκθεσης και αποτελούνταν από τις ακόλουθες ενότητες:

- Συστάσεις – Γνωριμία ομάδας
- Παρουσίαση στόχων σεμιναρίου
- Θεωρία: Παρουσίαση βασικών στοιχείων του Προγράμματος
- Η κεντρική ιδέα του έργου (Σύλληψη – Επιλεξιμότητα - Επικοινωνία – Διαμόρφωση – Υλοποίηση)
- Δομή έργου – Δράσεις
- Συνεργάτες – Φορείς – Ομάδα έργου
- Φόρμες

- Συμπλήρωση φορμών
- Προϋπολογισμός
- Κριτήρια αξιολόγησης
- Αυτό-αξιολόγηση
- Παρουσίαση ομαδικής εργασίας / Αξιολόγηση

Η παραπάνω διάρθρωση του σεμιναρίου βοήθησε τα μέλη της ομάδας που ανέλαβαν το εκπαιδευτικό έργο να έχουν έναν οδηγό, τόσο αναφορικά με το αντικείμενο, όσο και για τη διάρκεια. Το σενάριο δομήθηκε έτσι ώστε να έχει μια διάρκεια περίπου 6 ωρών. Η εφαρμογή του σεναρίου ακολουθήθηκε με τρόπο που λάμβανε υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες, αναφορικά με τον αριθμό των συμμετεχόντων, το βαθμό συμμετοχής και κόπωσης τους, εξασφαλίζοντας πάντα την πλήρη κάλυψη της ύλης που περιείχε.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις των συμμετεχόντων για εκπαίδευση τόσο σε γενικά θέματα συγγραφής μια πρότασης, όσο και σε ειδικά θέματα που άπτονταν του γενικού άξονα Περιβάλλον, Φύση/ Βιοποικιλότητα και Κλιματική Αλλαγή, κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε ομάδες, καταλαμβάνοντας ιδιαίτερο χώρο μέσα στην εκάστοτε αίθουσα, ώστε να συνεχιστεί η εκπαίδευση από τον κάθε εμπειρογνώμονα ξεχωριστά.

1.4 Εκπαιδευτικό υλικό

Για την πραγματοποίηση των σεμιναρίων προετοιμάστηκε εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο είχε τη μορφή παρουσιάσεων. Σκοπός αυτού του υλικού ήταν να υπο-βοηθήσει την εκπαιδευτική δραστηριότητα και όχι να αποτελέσει το κεντρικό αντικείμενο της εκπαίδευσης οδηγώντας την σε μονότονη εισήγηση, που αποδεδειγμένα τα λιγότερα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Οι παρουσιάσεις έτυχαν διαμόρφωσης και αλλαγών και κατά τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης, με σκοπό την καλύτερη προσαρμογή τους στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

Γενική παρουσίαση: Στην αρχή του σεμιναρίου χρησιμοποιήθηκε μια γενική παρουσίαση, που είχε στόχο να ανακεφαλαιώσει τις γενικές πληροφορίες της πρόσκλησης για το πρόγραμμα LIFE 2017, καθώς επίσης και γενικές τεχνικές απαιτήσεις, όπως π.χ. ο κανόνας του 2% για τους

δημόσιους φορείς, η επιλεξιμότητα των φορέων, τα ποσοστά συγχρηματοδότησης, τα ποσοστά επιλεξιμότητας στις κατηγορίες εξόδων κ.α.

Ειδικές παρουσιάσεις: Στη συνέχεια του σεμιναρίου παρουσιάστηκαν από τον κάθε εμπειρογνώμονα οι φόρμες της αίτησης, με ιδιαίτερη έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε άξονα. Οι ιδιαιτερότητες που καλύφθηκαν σε κάθε περίπτωση ήταν:

- **Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων:** Η επιλογή του θέματος έργου από τη μεγάλη λίστα που είναι διαθέσιμη, τα εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα και τα απαραίτητα παραδοτέα σε κάθε περίπτωση.
- **Φύση Βιοποικιλότητα:** Η επιλεξιμότητα των περιοχών δράσης (εντός ή εκτός δικτύου Natura 2000), τα είδη προτεραιότητας, αγορά ή/και χρήση γης, οικοσυστημικές υπηρεσίες, διαχειριστικά σχέδια και σχέδια δράσης κ.α.
- **Δράση για το Κλίμα (Προσαρμογή, Μετριασμός):** Θεσμικό πλαίσιο αναφοράς, ετήσιες προτεραιότητες (ενεργοβόρες βιομηχανίες, φθοριούχα αέρια, χρήσεις γης, βελτίωση συστήματος λογιστικής καταγραφής), ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο για το κλίμα κ.α.
- **Σύνταξη προϋπολογισμού έργου**

Δύο από τις βασικότερες παρουσιάσεις που χρησιμοποιήθηκαν επισυνάπτονται στο Παράρτημα IV Παρουσιάσεις' της παρούσας.

Επίσης, στους εκπαιδευόμενους δόθηκαν φυλλάδια με τους τομείς προτεραιότητας και τα θέματα έργων του κάθε τομέα. Τέλος, η ΕΕΤΑΑ προμήθευσε όλους τους εκπαιδευόμενους με φάκελο που περιείχε σημειωματάριο, στυλό και το φυλλάδιο του έργου.

1.5 Συνεργασία ΕΕΤΑΑ

Η GRLTF στο πλαίσιο της υλοποίησης της δράσης A10 και Γ2, σύναψε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης. Η στρατηγικής σημασίας αυτή συνεργασία έδωσε ώθηση στις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στις περισσότερες πόλεις που επισκέφθηκε η ομάδα. Την επίσημη έναρξη της συνεργασίας επισφράγισε η συνέντευξη τύπου που δόθηκε στη Βίλα Καζούλη στο Πράσινο Ταμείο στις 21 Μαρτίου 2017. Μέσω της ΕΕΤΑΑ δόθηκε έμφαση στην προσέγγιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η παρουσία εκπροσώπων της

τοπικής αυτοδιοίκησης στα σεμινάρια ήταν έντονη και τους δόθηκε η ευκαιρία να αναγνωρίσουν ευκαιρίες που τους δίνει το πρόγραμμα LIFE για την ανάπτυξη περιβαλλοντικών δράσεων.

2. Υλοποίηση σεμιναρίων

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται στοιχεία από τα σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν στις ελληνικές πόλεις, με σκοπό την εξοικείωση των ενδιαφερόμενων μερών με το αντικείμενο της συγγραφής μιας πρότασης LIFE. Στο Παράρτημα V Φωτογραφικό υλικό' επισυνάπτονται φωτογραφίες από την κάθε εκδήλωση.

2.1 Ξάνθη

Το πρώτο σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε, έγινε στην πόλη της Ξάνθης στις 27 Μαρτίου του 2017 και φιλοξενήθηκε από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Στη διαδικασία συμμετείχαν 33 άτομα, εκπροσωπώντας κλάδους όπως πανεπιστήμια, επιχειρήσεις, ΟΤΑ και φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

2.2 Θεσσαλονίκη

Το δεύτερο σεμινάριο της GRLTF πραγματοποιήθηκε τις επόμενες ημέρες στην πόλη της Θεσσαλονίκης, δηλαδή στις 29 & 30 Μαρτίου. Την πρώτη μέρα το σεμινάριο έγινε στο Ξενοδοχείο Grand Hotel Palace και τη δεύτερη στα γραφεία της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΔΚΜ), με την υποστήριξη του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της ΠΕΔΚΜ. Τα δύο σεμινάρια παρακολούθησαν συνολικά 90 εκπαιδευόμενοι.

2.3 Ιωάννινα

Το τρίτο κατά σειρά σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε, έγινε στα Ιωάννινα στις 3 Μαΐου 2017. Η όλη εκδήλωση έγινε υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Ηπείρου και με τη συνεργασία της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ) Ηπείρου, ενώ το σεμινάριο που παρακολούθησαν 44 άτομα, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΠΕΔ Ηπείρου.

2.4 Αθήνα

Στην Αθήνα, εξαιτίας της αναμενόμενης αυξημένης προσέλευσης του κόσμου, αποφασίστηκε να πραγματοποιηθούν ξεχωριστά, θεματικά σεμινάρια. Έγιναν 4 σεμινάρια, από τις 22 έως και τις 25 Μαΐου, ξεκινώντας από το Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων, Φύση/ Βιοποικιλότητα, Δράση για το Κλίμα και τέλος, Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση για το Κλίμα & το Περιβάλλον. Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν στην έδρα του έργου Greek LIFE Task Force στη βίλα Καζούλη. Συνολικά τα σεμινάρια παρακολούθησαν 95 άτομα.

2.5 Λαμία

Στο τέλος Μαΐου πραγματοποιήθηκε στη Λαμία ένα σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE. Συγκεκριμένα, στις 30 Μαΐου 2017 και υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ) Στερεάς Ελλάδας, οι εμπειρογνώμονες της GRLTF πραγματοποίησαν σεμινάριο, το οποίο παρακολούθησαν 55 άτομα.

2.6 Μυτιλήνη

Στις 7 Ιουνίου 2017 πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Μυτιλήνης στη Λέσβο, σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE. Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και το παρακολούθησαν 31 άτομα.

2.7 Πάτρα

Στις 13 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Πάτρας, το τελευταίο στη σειρά σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE, μετά από την εκδήλωση παρουσίασης του προγράμματος στο Info Day που προηγήθηκε. Το σεμινάριο διεξήχθη στο χώρο της Αγοράς Αργύρη και το παρακολούθησαν 53 άτομα.

3. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών

Οι συμμετέχοντες στα σεμινάρια ζητήθηκαν κατά την εκδήλωση ενδιαφέροντος, που έγινε ηλεκτρονικά, να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών, όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο 1.2 Προκαταρκτική αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών. Παρακάτω ακολουθεί η παρουσίαση των στατιστικών στοιχείων που προέκυψαν από την ανάλυση των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευόμενοι.

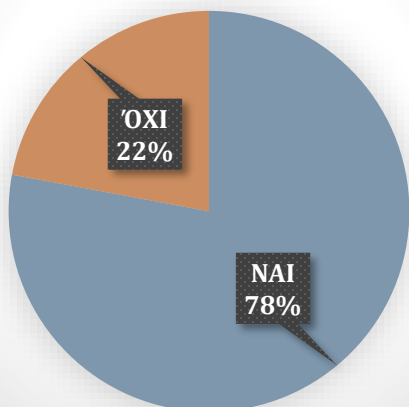
3.1 Στατιστικά στοιχεία ερωτηματολογίων αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών

Γράφημα 1. Ποσοστό εκπαιδευόμενων με προηγούμενη εμπειρία σε συγγραφή πρότασης για το πρόγραμμα LIFE.

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 1, τα σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν έδωσαν την ευκαιρία σε πολλούς υποψήφιους δικαιούχους να ενημερωθούν για το πρόγραμμα LIFE και να πάρουν τις απαραίτητες γνώσεις για να προετοιμάσουν μια πρόταση για χρηματοδότηση, οι οποίοι δεν είχαν συμμετάσχει ξανά σε αυτή τη διαδικασία. Αν και ο αριθμός υποβολών προτάσεων στην πρόσκληση του 2017 δεν ήταν μεγαλύτερος από προηγούμενα έτη, θεωρούμε ότι η εκπαιδευτική διαδικασία που έγινε την άνοιξη-καλοκαίρι του 2017 θα φανεί περισσότερο στα στατιστικά της πρόσκλησης του 2018. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι παρά το ότι οι εκπαιδευόμενοι πήραν τις απαραίτητες γνώσεις για την υποβολή πρότασης, δεν είχαν τον απαραίτητο χρόνο προετοιμασίας μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

Θα υποβάλετε φέτος πρόταση στο Πρόγραμμα LIFE;

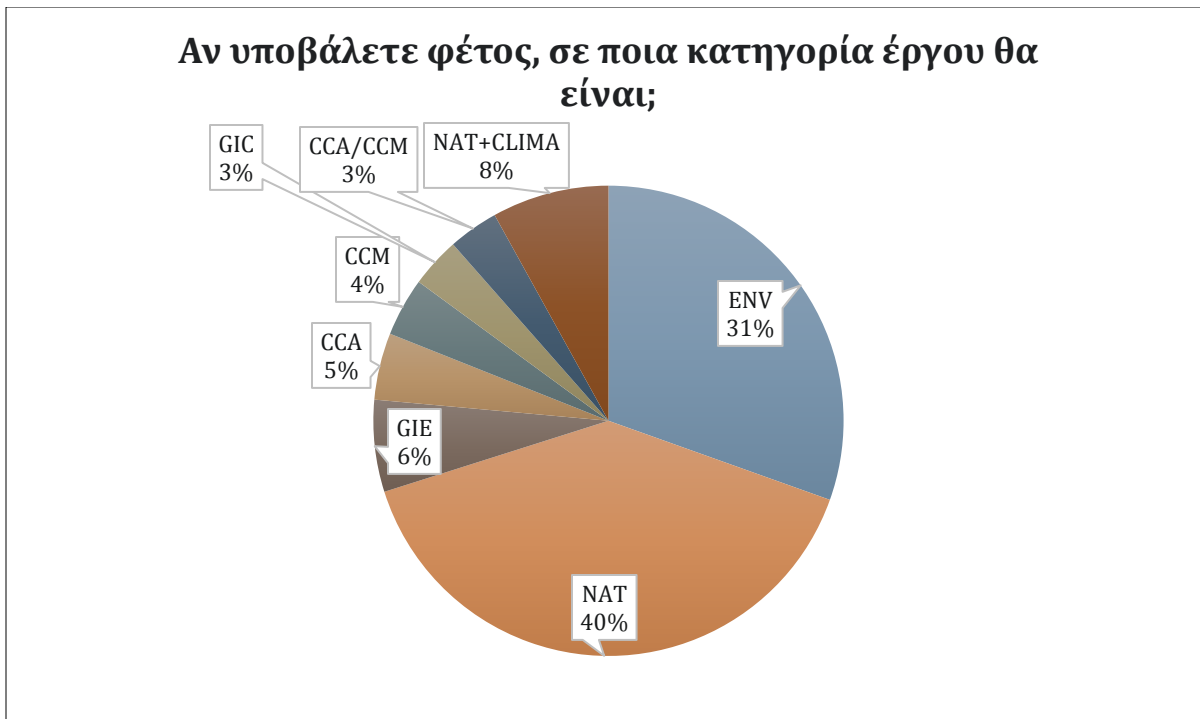

Γράφημα 2. Πρόθεση εκπαιδευόμενων για υποβολή πρότασης χρηματοδότησης από το πρόγραμμα LIFE.

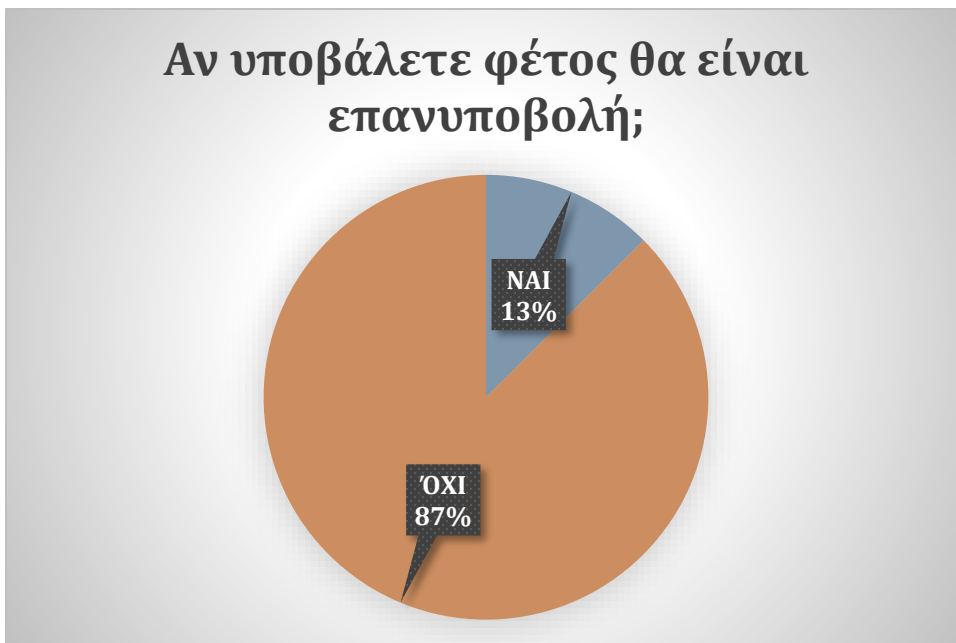
Στο Γράφημα 2 παρουσιάζεται μια ιδιαίτερα αυξημένη πρόθεση από πλευράς των εκπαιδευομένων να υποβάλλουν πρόταση χρηματοδότησης από το πρόγραμμα LIFE, που φτάνει στο 78% των συμμετεχόντων. Η αυξημένη αυτή πρόθεση, όπως προαναφέραμε, δεν αντικατοπτρίστηκε σε αύξηση του αριθμού υποβολών προτάσεων στην πρόσκληση του ίδιου έτους. Αυτό υποθέτουμε μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι η πρόθεση εκδηλώθηκε πριν το σεμινάριο και σε συνδυασμό με την έλλειψη πρότερης εμπειρίας, η δυσκολία που αντιμετώπισαν να λειτούργησε αποτρεπτικά.

Στο Γράφημα 3 παρουσιάζονται οι τομείς του προγράμματος LIFE οι οποίοι προσελκύουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον από πλευράς εκπαιδευομένων. Οι τομείς της Φύσης/ Βιοποικιλότητας και Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων συγκεντρώνουν το 70% των προτιμήσεων, αλλά όπως προέκυψε από τα στοιχεία, το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων αρκετές φορές ήταν διασπασμένο σε περισσότερους από έναν τομείς.

Στο Γράφημα 4 παρουσιάζεται το ποσοστό εκπαιδευομένων που προτίθετο να ασχοληθούν με επανυποβολή πρότασης στο πρόγραμμα LIFE.

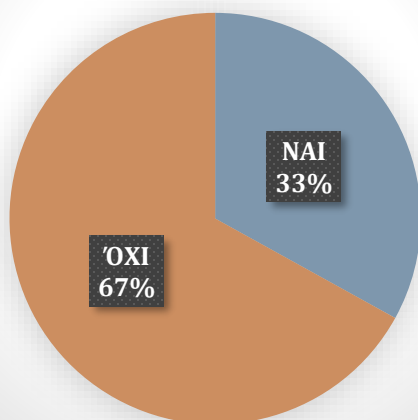

Γράφημα 3. Τομείς συγκέντρωσης ενδιαφέροντος εκπαιδευομένων.

Γράφημα 4. Ποσοστό εκπαιδευομένων που θα ασχολούνταν με επανυποβολή πρότασης.

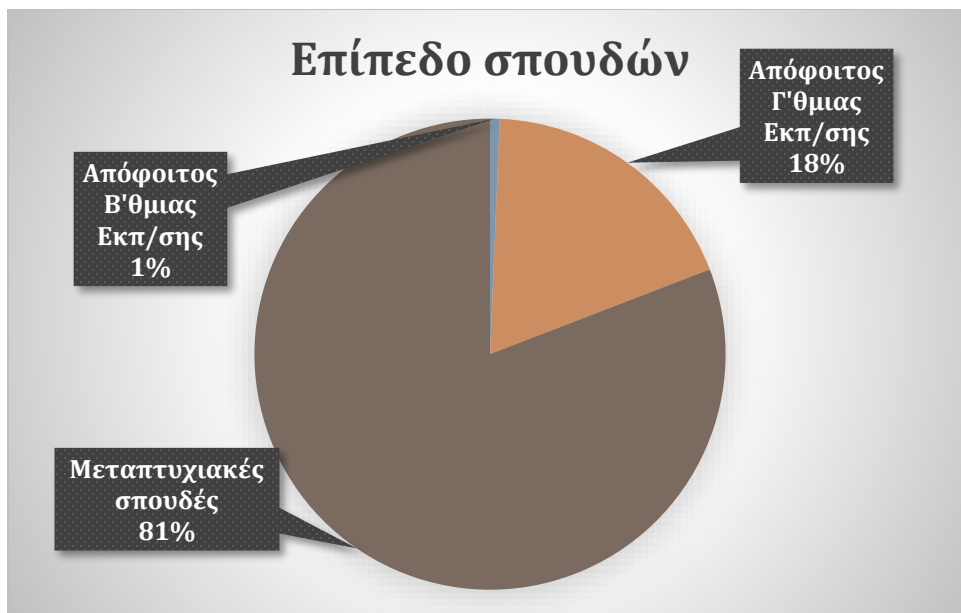
**Έχετε παρακολουθήσει προγράμματα
επιμόρφωσης για ευρωπαϊκά προγράμματα στο
παρελθόν;**

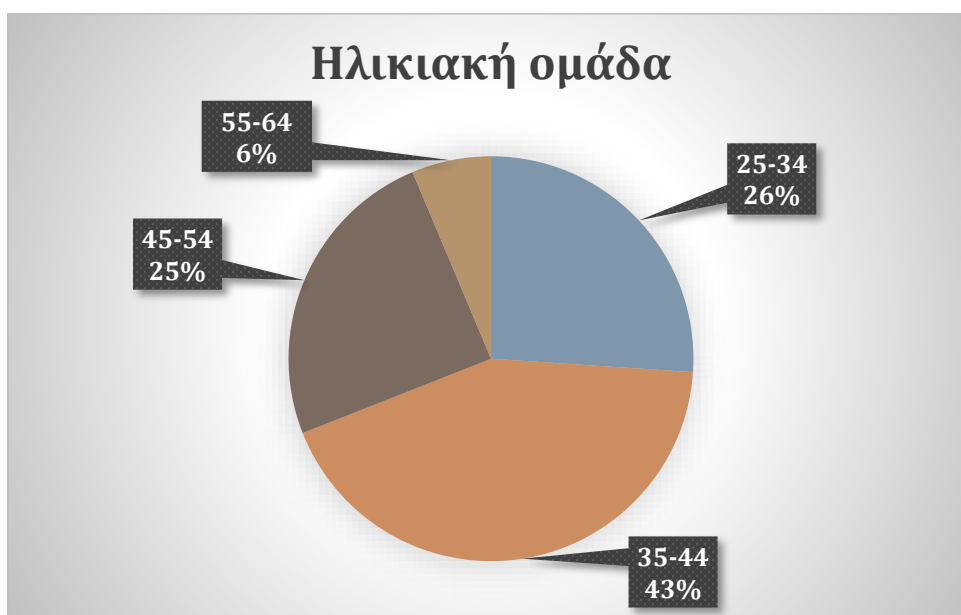
Γράφημα 5. Προηγούμενη εκπαιδευτική εμπειρία σε αντίστοιχο αντικείμενο των εκπαιδευομένων.

Στο Γράφημα 5 παρουσιάζεται το ποσοστό των εκπαιδευομένων που έχουν παρακολουθήσει κάποιο αντίστοιχο σεμινάριο για Ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Το γεγονός ότι 2 στους 3 δεν έχουν παρακολουθήσει ποτέ ξανά αντίστοιχο σεμινάριο, ενισχύει την άποψη ότι η εκπαιδευτική διαδικασία που πραγματοποιήθηκε δημιούργησε προστιθέμενη αξία σε αυτούς τους εργαζόμενους και τους έδωσε κάτι απαραίτητο για την εξέλιξή τους, σε μια κατεύθυνση που κινείται και το πρόγραμμα LIFE.

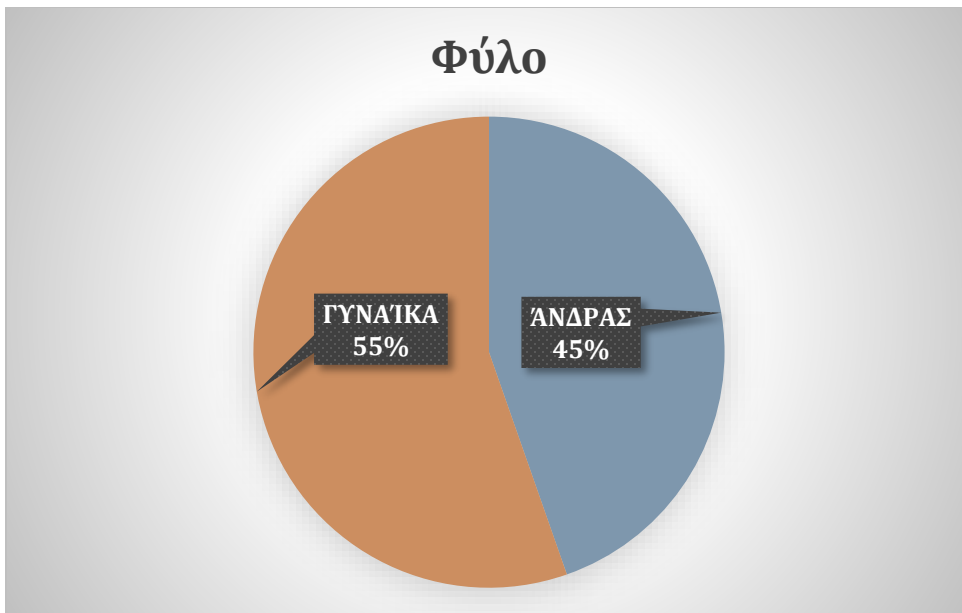
Το επίπεδο σπουδών των εκπαιδευομένων, που παρουσιάζεται στο Γράφημα 6 έδειξε ότι ήταν κατάλληλο για το υλικό που παρουσιάστηκε κι αυτό επιβεβαιώθηκε από τις απόψεις του κοινού για το περιεχόμενο των σεμιναρίων, από τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης του σεμιναρίου που συμπλήρωσαν.

Γράφημα 6. Επίπεδο σπουδών των εκπαιδευομένων.

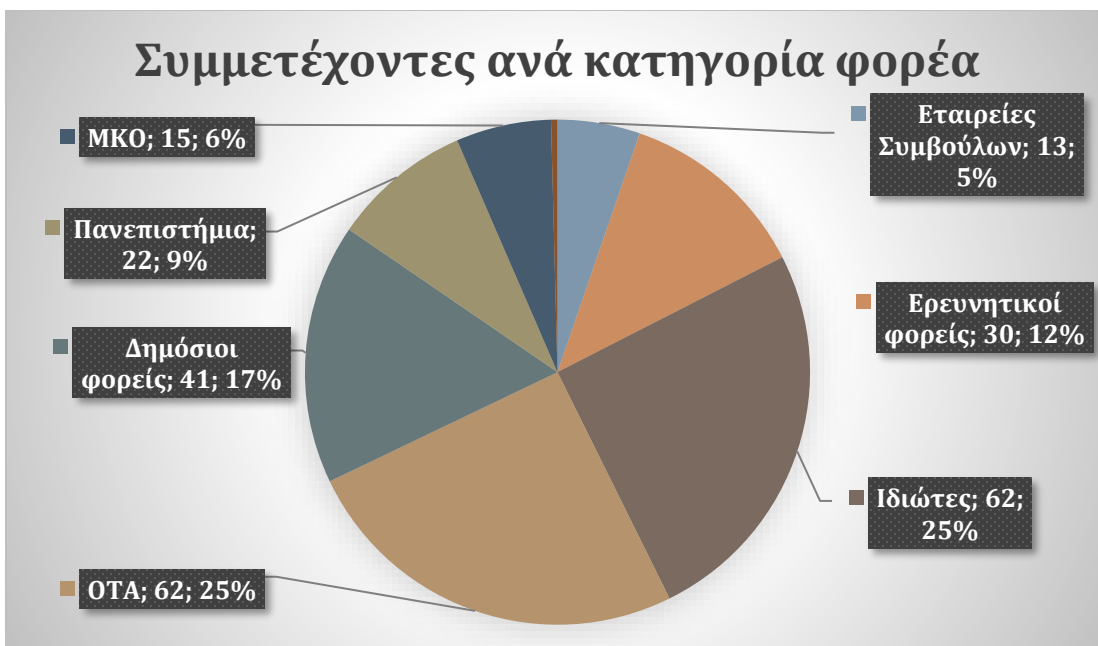

Γράφημα 7. Κατανομή εκπαιδευομένων σύμφωνα με την ηλικιακή ομάδα.

Γράφημα 8. Κατανομή εκπαιδευόμενων βάσει φύλου.

Τέλος, καταγράφηκε και ο επαγγελματικός χώρος στον οποίο ανήκε ο κάθε εκπαιδευόμενος. Από το Γράφημα 9 φαίνεται ότι ο ευρύτερος δημόσιος τομέας κάλυψε περίπου το 50% των ενδιαφερομένων, αφήνοντας το υπόλοιπο σε ιδιωτικούς φορείς, όπως επιχειρήσεις, ΜΚΟ κ.α.

Γράφημα 9. Κατηγορίες φορέων από τους οποίους προέρχονταν επαγγελματικά οι εκπαιδευόμενοι.

Γράφημα 10. Ποσοστιαία κατανομή εκπαιδευόμενων σύμφωνα με το αντικείμενο εκπαίδευσης που επέλεξαν.

Στο Γράφημα 10 παρουσιάζεται η κατανομή των προτιμήσεων των εκπαιδευόμενων, αναφορικά με τις εκπαιδευτικές προτεραιότητες, όπως αυτές τους δόθηκαν (βλ. Παράρτημα VI Εκπαιδευτικές προτεραιότητες). Τις υψηλότερες προτιμήσεις συγκέντρωσαν οι:

- 1) Συνοπτική περιγραφή του έργου α) Σκοποί του έργου β) Δράσεις και μέσα που θα αξιοποιηθούν γ) Αναμενόμενα αποτελέσματα δ) Συνάφεια με την Κλιματική Αλλαγή ε) Συνάφεια με τη Βιοποικιλότητα στ) Θέματα έργων ζ) Λόγοι για τους οποίους το έργο συνάδει με τα θέματα έργων, και
- 4) Συνέχεια/αξιοποίηση και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου μετά το τέλος του α) Ποιες δράσεις θα συνεχίσουν μετά το τέλος του; β) Πως θα επιτευχθεί αυτό; Με τί πόρους; γ) Σε τι έκταση θα διαδοθούν τα αποτελέσματα του έργου εκεί που πρέπει μετά το τέλος του;

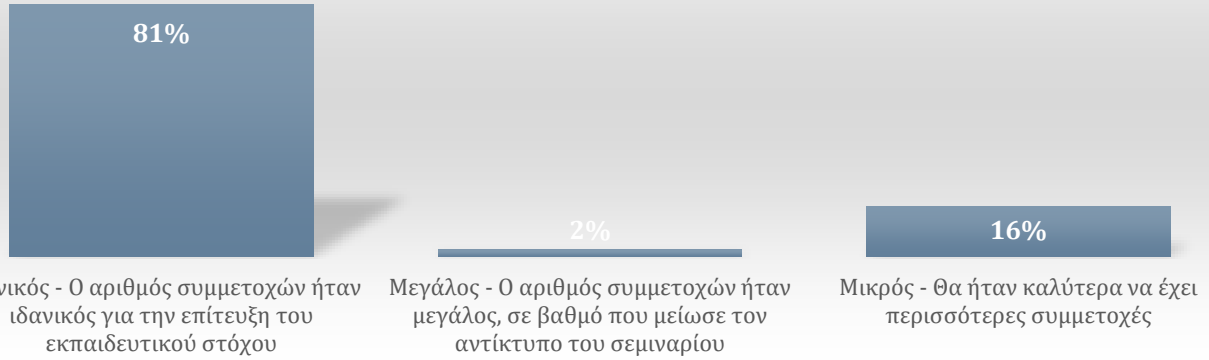
4. Αξιολόγηση των σεμιναρίων από τους εκπαιδευόμενους

Όπως αναφέρθηκε στον πρόλογο, τα εκπαιδευτικά σεμινάρια της GRLTF παρακολούθησαν 246 άτομα, εκ των οποίων 137 συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο της αξιολόγησης. Ακολούθως παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του σεμιναρίου από τους εκπαιδευόμενους. Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν απάντησαν σε όλες τις ερωτήσεις και οι 137 που συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο και για αυτό το λόγο σε κάθε λεζάντα γραφήματος αναφέρεται ο αριθμός απαντήσεων που διαμόρφωσε το κάθε αποτέλεσμα.

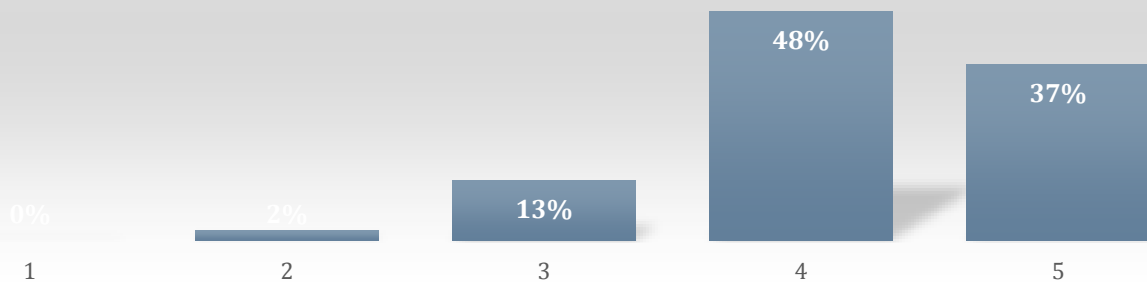
Γράφημα 11. Αποτέλεσμα που δείχνει αν το σεμινάριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες των εκπαιδευομένων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 136

Ερ.2 Μέγεθος: Πως κρίνετε τον αριθμό συμμετεχόντων;

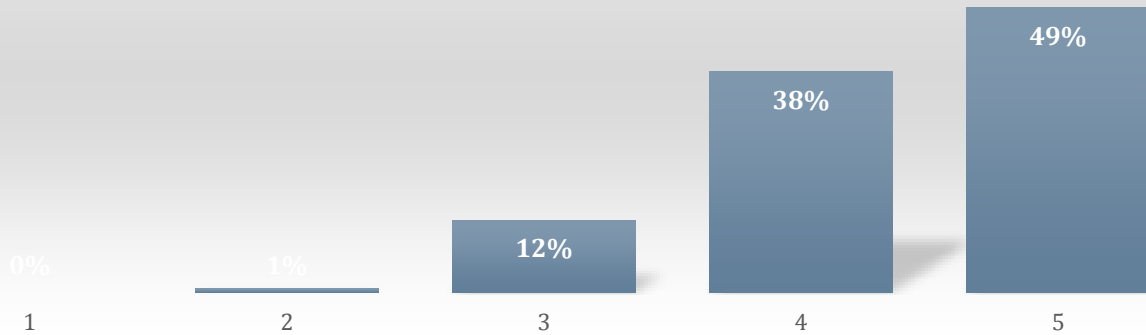
Γράφημα 12. Αξιολόγηση ως προς το αριθμό των συμμετεχόντων. 135

Ερ.3 Ενδιαφέρον: Σας κράτησαν το ενδιαφέρον οι εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν; Μ.Ο.=4,2

Γράφημα 13. Αξιολόγηση του ενδιαφέροντος που παρουσίασε ο τρόπος με τον οποίο έγινε το σεμινάριο εκπαιδευτικά (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 135

Ερ.4 Περιεχόμενο: Ήταν το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού σεμιναρίου κατάλληλο; Μ.Ο.=4,35

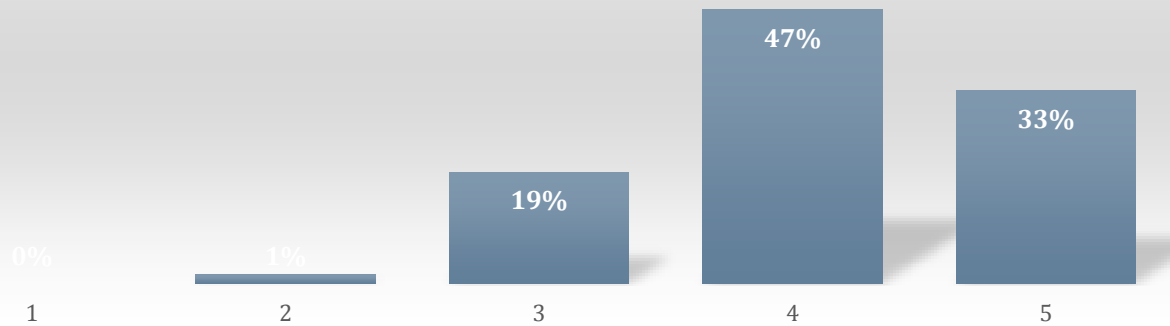
Γράφημα 14. Αξιολόγηση ως προς την καταλληλότητα του υλικού που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 137

Ερ.5 Περιεχόμενο: Ήταν το επίπεδο του σεμιναρίου κατάλληλο για το επίπεδο της ομάδας συμμετεχόντων;

Γράφημα 15. Αξιολόγηση ως προς την καταλληλότητα του επιπέδου του σεμιναρίου, αναφορικά με τις απαιτήσεις του κοινού. 136

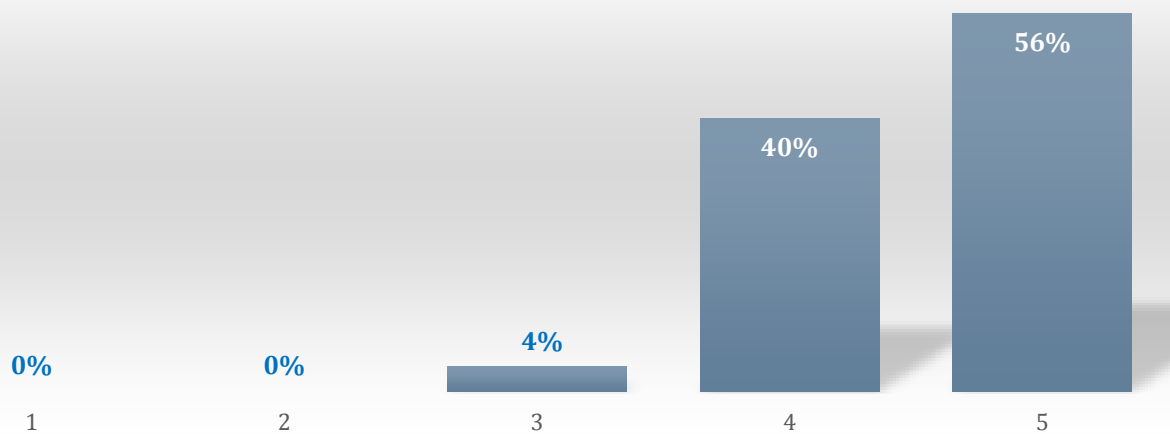
Ερ.6 Διαδικασία: Πόσο κατάλληλο θεωρείτε ότι ήταν το μείγμα παρουσιάσεων-δραστηριοτήτων του σεμιναρίου Μ.Ο.=4,11

Γράφημα 16. Αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο διεξήχθη το σεμινάριο (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 137

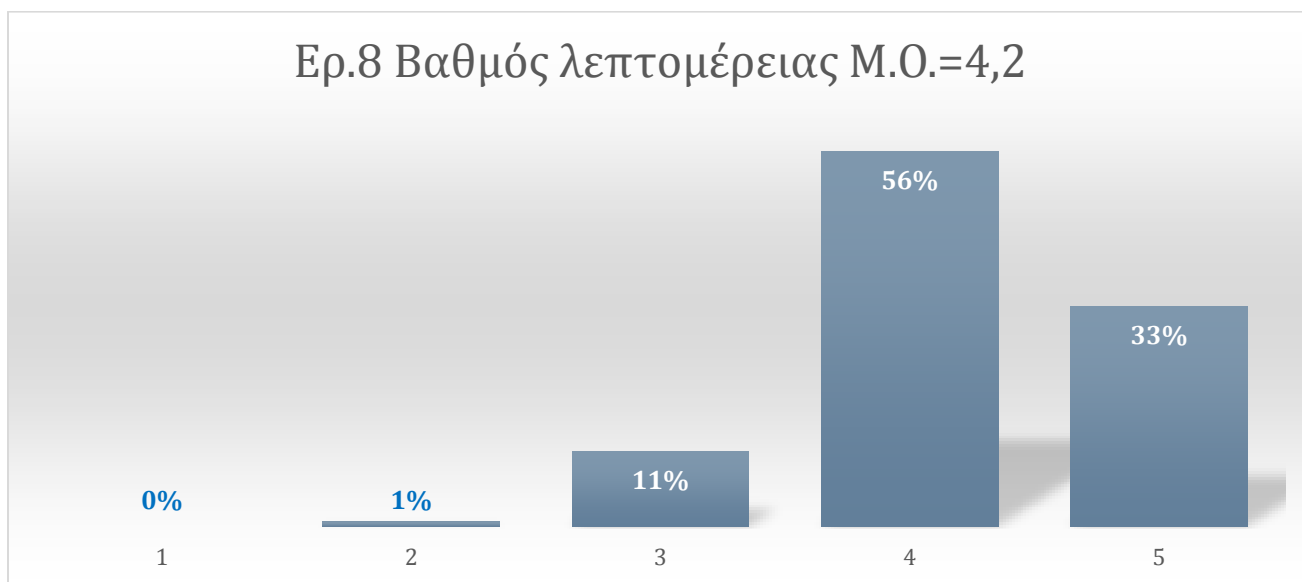
Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι οι εκπαιδευτικές μέθοδοι οι οποίες προδιαγράφηκαν στο εκπαιδευτικό σενάριο, δεν ήταν εφικτό να χρησιμοποιηθούν στο σύνολό τους. Για παράδειγμα, η ομαδο-συνεργατική μέθοδος δεν εφαρμόστηκε καθόλου ή ελάχιστα, ενώ η διάλεξη χρησιμοποιήθηκε εκτενέστερα από όσο προοριζόταν αρχικά.

Ερ.7 Μεταδοτικότητα Μ.Ο.=4,52

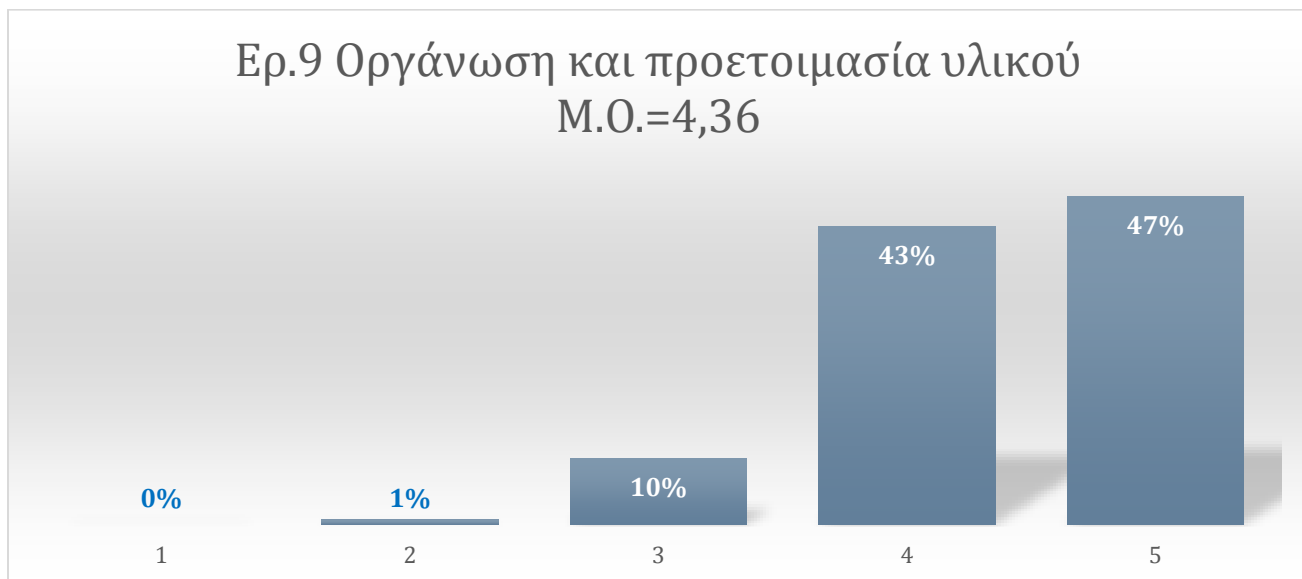
Γράφημα 17. Αξιολόγηση της μεταδοτικότητας των εμπειρογνομόνων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 136

Ερ.8 Βαθμός λεπτομέρειας Μ.Ο.=4,2

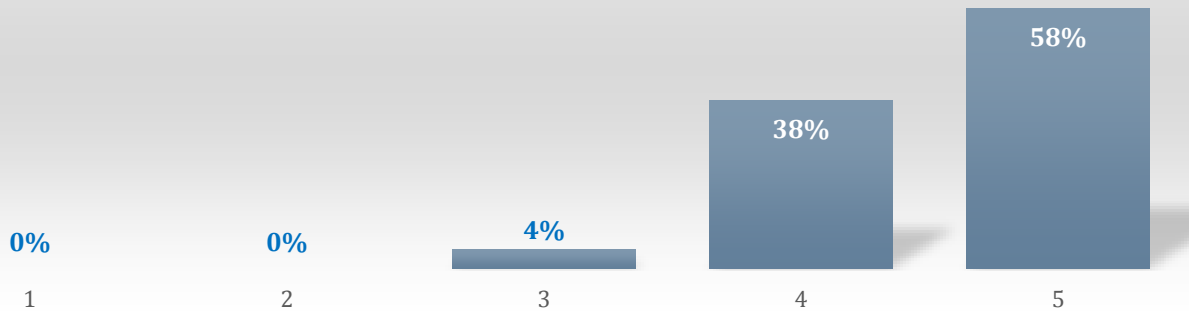
Γράφημα 18. Αξιολόγηση του βαθμού λεπτομέρειας με την οποία παρουσιάστηκαν οι πληροφορίες αναφορικά με τη συγγραφή πρότασης LIFE (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 135

Ερ.9 Οργάνωση και προετοιμασία υλικού Μ.Ο.=4,36

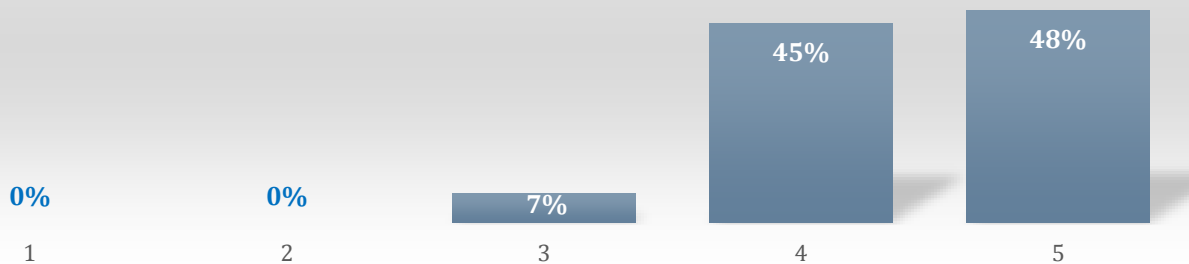
Γράφημα 19. Αξιολόγηση ως προς το βαθμό στον οποίο ήταν προετοιμασμένο και οργανωμένο το σεμινάριο (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 136

Ερ.10 Ενθουσιασμός, επικοινωνία, προσβασιμότητα Μ.Ο.=4,54

Γράφημα 20. Αξιολόγηση ενθουσιασμού, επικοινωνίας και προσβασιμότητας των διδασκόντων (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 136

Ερ.11 Ικανότητα συγκέντρωσης ενδιαφέροντος του κοινού Μ.Ο.=4,42

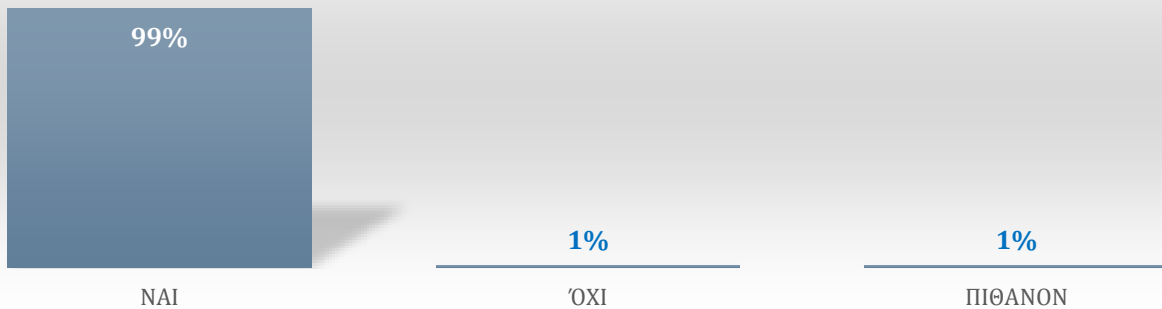
Γράφημα 21. Αξιολόγηση ικανότητας συγκέντρωσης του ενδιαφέροντος του κοινού (Βαθμολογία από 1 έως 5, από το 'Καθόλου' έως το 'Πάρα πολύ'). 137

Ερ.13 Μάθατε κάτι καινούριο;

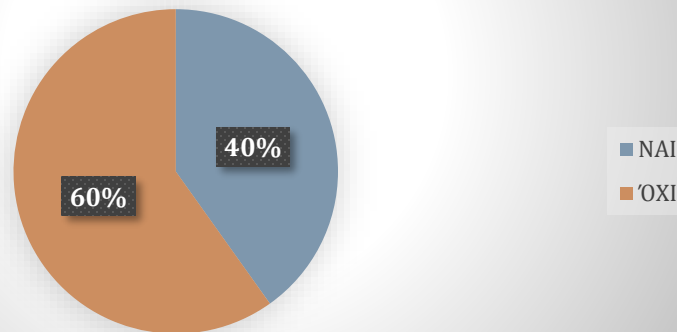
Γράφημα 22. Αξιολόγηση του ενός βασικού εκπαιδευτικού σκοπού, που είναι η κατάκτηση καινούριας γνώσης. 134

Θα σας ενδιέφερε η συμμετοχή σε παρόμοιο σεμινάριο στο μέλλον;

Γράφημα 23. Αξιολόγηση του ενδιαφέροντος του κοινού να παρακολουθήσει ξανά παρόμοιο σεμινάριο. 137

Έχετε να προτείνετε κάτι για το περιεχόμενο επόμενων σεμιναρίων;

Γράφημα 24. Ποσοστό εκπαιδευόμενων που σχολίασαν το σεμινάριο σε ελεύθερη μορφή κειμένου. 137

Τα σχόλια των εκπαιδευομένων καταγράφηκαν και παρουσιάζονται στο Παράρτημα VII Προτάσεις εκπαιδευομένων για βελτίωση του σεμιναρίου. Συνολικά καταγράφηκαν 51 σχόλια, τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν σύμφωνα με το αντικείμενο στο οποίο αναφερόταν. Στον Πίνακα 2 του παραρτήματος, παρουσιάζονται τα σχόλια στο σύνολό τους, ενώ υπάρχει και στήλη στην οποία δίδεται μια εξήγηση, απάντηση ή άλλη απόκριση στο σχόλιο του εκπαιδευόμενου. Από την καταγραφή των σχολίων αναδείχθηκε έντονα η ανάγκη των εκπαιδευομένων σε δύο σημεία:

- i) **Δημιουργία μιας πρότασης από το μηδέν.** Η διαδικασία αυτή είχε αποτελέσει και στόχο του αρχικού εκπαιδευτικού σεναρίου, αλλά δεν κατέστη δυνατό εξαιτίας τριών σημαντικών παραγόντων: 1) η αίθουσα που χρησιμοποιήθηκαν δε βοήθησαν αυτή τη διαδικασία, 2) η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν είχαν εμπειρία από το LIFE και τις προτεραιότητές του, 3) δεν υπήρχε διαθέσιμο σενάριο, πάνω στο οποίο θα καθοδηγούταν οι ομάδες για να ετοιμάσουν βήμα-βήμα μια πρόταση.
- ii) **Παρουσίαση επιτυχημένων παραδειγμάτων από ανθρώπους που έγραψαν και υλοποίησαν έργα LIFE,** παρότι σε κάθε ενημερωτική ημερίδα που προηγούταν του σεμιναρίου, παρουσιαζόταν δύο τουλάχιστον έργα, συνήθως τοπικού ενδιαφέροντος.

5. Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν αναφορικά με τη συμμετοχή του κοινού, αλλά και σύμφωνα με τις αξιολογήσεις του ίδιου του κοινού, συμπεραίνεται ότι η εκπαιδευτική καμπάνια που οργανώθηκε και υλοποιήθηκε κάλυψε ένα σημαντικό κενό, τόσο σε επίπεδο γνώσεων, όσο και σε επίπεδο πρακτικών. Το κοινό γνώρισε καλύτερα το πρόγραμμα LIFE και τις δυνατότητες που προσφέρει και έμαθε τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να δομηθεί μια πρόταση χρηματοδότησης από αυτό το πρόγραμμα. Το γεγονός ότι αυτή η εκπαιδευτική διαδικασία έγινε για πρώτη φορά στην Ελλάδα, με δυνατότητα παρακολούθησης χωρίς κόστος, έφερε στην επιφάνεια την ανάγκη σε παρόμοιες, επαναλαμβανόμενες τέτοιες δράσεις, όπως αποτυπώθηκε και από τους εκπαιδευόμενους, το σύνολο σχεδόν των οποίων θα ήταν διατεθειμένοι να παρακολουθήσουν ξανά ένα σχετικό σεμινάριο. Το γεγονός ότι η δράση πραγματοποιήθηκε τέλη Μαρτίου, Μάιο και Ιούνιο, σε συνδυασμό με την έλλειψη πρότερης εμπειρίας των εκπαιδευομένων, δεν αναμενόταν ο αντίκτυπος της δράσης να φανεί στον αριθμό προτάσεων που υποβλήθηκαν την ίδια χρονιά (2017). Το προηγούμενο που όμως δημιουργήθηκε, σε συνδυασμό με επανάληψη της δράσης και το 2018, αναμένεται να βελτιώσει το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων και να τους δώσει το απαραίτητο δυναμικό για να υποβάλλουν περισσότερες προτάσεις.

Από τα δεδομένα των ερωτηματολογίων προέκυψε επίσης, ότι οι εκπαιδευόμενοι θέλουν να μάθουν περισσότερα για το LIFE μέσα από την εμπειρία άλλων, δηλαδή μέσα από αληθινές περιπτώσεις (case studies). Των σεμιναρίων προηγήθηκε ενημερωτική εκδήλωση σε όλες τις πόλεις, στην οποία παρουσιάστηκαν τουλάχιστον 2 έργα LIFE. Από τις αποκρίσεις του κοινού όμως διαφαίνεται ότι σε εκπαιδευτικό επίπεδο κρίνεται επίσης απαραίτητη η παρουσίαση έργων LIFE, όχι τόσο από τη 'δημόσια' όψη τους, η οποία τείνει να παρουσιάζει κυρίως τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο που είχε στο περιβάλλον, αλλά η παρουσιάσή τους από τεχνικής πλευράς, που σχετίζεται με την προετοιμασία και την υλοποίηση, την αντιμετώπιση των δυσκολιών και της διαχειριστικής πρόκλησης που θέτουν τα έργα LIFE.

Επίσης, εκδηλώθηκε έντονο ενδιαφέρον για τη συγγραφή πρότασης από τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, διαδικασία που θα μπορούσε να υποστηριχτεί μέσω σεναρίου και θα απαιτούσε μια καλύτερη πρόβλεψη όσον αφορά τις υποδομές του χώρου του σεμιναρίου, δηλαδή θρανία που να δίνουν τη δυνατότητα χρήσης της ομαδο-συνεργατικής

μεθόδου εκπαίδευσης. Επίσης, η εφαρμογή αυτής της μεθόδου, σε ένα τόσο χρονοβόρο και πολύπλοκο αντικείμενο απαιτεί ξεκούραστους και προσηλωμένους εκπαιδευόμενους, γεγονός που δεν ήταν εφικτό όταν σε κάθε περίπτωση οι εκπαιδευόμενοι που συμμετείχαν στα σεμινάρια προέρχονταν ήδη από μια ενημερωτική εκδήλωση διάρκειας τουλάχιστον 3 ωρών. Σε κάθε περίπτωση, για την επιτυχημένη υλοποίηση αυτής της μεθόδου και την συγγραφή πρότασης με το κοινό, θα απαιτούσε μια εκδήλωση με αυτόν ως αποκλειστικό σκοπό.

Για το πρόγραμμα LIFE στην Ελλάδα, η ενημερωτική και εκπαιδευτική καμπάνια που πραγματοποιήθηκε ήταν μια από τις πιο εξωστρεφείς του δράσεις και υλοποιήθηκε από την GRLTF και προσέδωσε στο πρόγραμμα ακόμα μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα στη χώρα από αυτή που ήδη διαθέτει. Η δράση θα επαναληφθεί, με διαφορετική διάρθρωση, και για το έτος 2018, τα αποτελέσματα της οποίας θα παρουσιαστούν σε αντίστοιχη έκθεση.

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο αυτό συμπληρώνεται μόνο από τα άτομα που θα συμμετέχουν στο σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE και σκοπό έχει, μέσω της διερεύνησης των μαθησιακών τους αναγκών, την καλύτερη προετοιμασία του σεμιναρίου

1. Ποιες είναι οι πιο σημαντικές (1-3) εργασίες με τις οποίες ασχολείστε στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων – αρμοδιοτήτων σας; Παρακαλώ περιγράψτε συνοπτικά τις αντίστοιχες επιμέρους εργασίες (1-3 κυριότερες) που εκτελείτε και με ποια συχνότητα.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

2. Σημειώστε α) ποιες από τις παρακάτω γνώσεις θεωρείτε απαραίτητες (Α), ποιες απλώς χρήσιμες (Χ) και ποιες επιθυμητές(Ε) για την επιτυχή προετοιμασία και υλοποίηση ενός Ευρωπαϊκού έργου LIFE, και β) ποιες από αυτές κρίνετε ότι τις κατέχετε πλήρως (Π), μερικώς (Μ) ή καθόλου (Κ).

ΓΝΩΣΕΙΣ	Απαραίτητες Χρήσιμες Επιθυμητές	Πλήρως Μερικώς Καθόλου
1. Γνώσεις που αφορούν αποκλειστικά το αντικείμενο της εργασίας σας	Απαραίτητες	Πλήρως
2. Γνώσεις σχετικές με την αποστολή και στρατηγικές του Φορέα που εργάζεστε	Απαραίτητες	Πλήρως
3. Γνώσεις οικονομικής διαχείρισης Ευρωπαϊκών έργων	Απαραίτητες	Πλήρως
4. Γνώσεις σχεδιασμού φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου	Απαραίτητες	Πλήρως
5. Γνώσεις διαδικασιών χρηματοδότησης από την Ε.Ε.	Απαραίτητες	Πλήρως
6. Γνώσεις διαχείρισης / παρακολούθησης Ευρωπαϊκών έργων	Απαραίτητες	Πλήρως
7. Διαδικασίες λειτουργίας της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης	Απαραίτητες	Πλήρως
8. Γνώσεις εθνικής περιβαλλοντικής και κλιματικής νομοθεσίας	Απαραίτητες	Πλήρως
9. Γνώσεις Ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής και κλιματικής νομοθεσίας	Απαραίτητες	Πλήρως
10. Γνώσεις διαχείρισης, αξιοποίησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού	Απαραίτητες	Πλήρως
11. Καλή γνώση ξένων γλωσσών	Απαραίτητες	Πλήρως
12. Γνώσεις διοικητικών διαδικασιών / διαδικασιών γενικότερα στο φορέα που εργάζεστε	Απαραίτητες	Πλήρως

3. Σημειώστε α) ποιες από τις παρακάτω δεξιότητες - ικανότητες θεωρείτε απαραίτητες (**A**), ποιες απλώς χρήσιμες (**X**) και ποιες επιθυμητές (**E**) για την προετοιμασία και υλοποίηση ενός Ευρωπαϊκού έργου LIFE, και β) ποιες από αυτές κρίνετε ότι τις κατέχετε πλήρως (**Π**), μερικώς (**M**) ή καθόλου (**K**).

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ - ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	Απαραίτητες Χρήσιμες Επιθυμητές	Πλήρως Μερικώς Καθόλου
1. Μεθοδικότητα - προσοχή στη λεπτομέρεια	Απαραίτητες	Πλήρως
2. Ομαδικότητα / δυνατότητα καλής συνεργασίας	Απαραίτητες	Πλήρως
3. Πρωτοβουλία	Απαραίτητες	Πλήρως
4. Αποτελεσματικότητα	Απαραίτητες	Πλήρως
5. Ικανότητα διοίκησης / ηγεσία	Απαραίτητες	Πλήρως
6. Ικανότητα επικοινωνίας και παρουσίασης θεμάτων	Απαραίτητες	Πλήρως
7. Οργανωτική ικανότητα	Απαραίτητες	Πλήρως
8. Επίλυση προβλημάτων	Απαραίτητες	Πλήρως
9. Ικανότητα διαχείρισης κρίσεων	Απαραίτητες	Πλήρως
10. Ευελιξία / δεκτικότητα σε αλλαγές	Απαραίτητες	Πλήρως
11. Καλή επικοινωνία με τρίτους	Απαραίτητες	Πλήρως
12. Αντοχή σε πίεση - φόρτο εργασίας	Απαραίτητες	Πλήρως
13. Ικανότητα διαπραγμάτευσης και ελιγμών	Απαραίτητες	Πλήρως
14. Σύνταξη κειμένων με σαφήνεια και πληρότητα	Απαραίτητες	Πλήρως
15. Προσαρμοστικότητα σε νέα αντικείμενα και συνθήκες εργασίας	Απαραίτητες	Πλήρως
16. Άλλο...	Απαραίτητες	Πλήρως

4. Παρακαλώ αναφέρετε συνοπτικά τα σημαντικότερα προβλήματα/δυσκολίες (1-4) που αντιμετωπίζετε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων σας.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

5. Έχετε υποβάλλει ξανά πρόταση στο Πρόγραμμα LIFE;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
☐	☐

Αν ναι, κι εφόσον δεν πέρασε, σε ποιο/α κριτήριο/α κόπηκε;

Κριτήρια	1	2	3	4	5	6	7
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Θα υποβάλλετε φέτος πρόταση στο Πρόγραμμα LIFE;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
☐	☐

Αν ναι, σε ποια κατηγορία έργου;

Κατηγορία έργου LIFE	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Επानυποβολή	☐	☐

7. Έχετε παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης για Ευρωπαϊκά έργα στο παρελθόν;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
☐	☐

8. Σημειώστε, κατά προτεραιότητα, από (1) έως (5) θέματα στα οποία θεωρείτε ότι χρειάζεστε επιμόρφωση, προκειμένου να αναπτύξετε τις εργασιακές σας **δεξιότητες**, στον τομέα προετοιμασίας μιας πρότασης Ευρωπαϊκού έργου όπως το LIFE.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

9. Σημειώστε, κατά προτεραιότητα, (1) έως (5) θεματικές ενότητες από τις (14), όπως αυτές περιέχονται στην αίτηση του Προγράμματος LIFE και παρουσιάζονται ακολούθως, στις οποίες θεωρείτε ότι χρειάζεστε επιμόρφωση, προκειμένου να συμμετέχετε με επιτυχία στην ομάδα προετοιμασίας μιας πρότασης για το Πρόγραμμα LIFE.

1) Συνοπτική περιγραφή του έργου α) Σκοποί του έργου β) Δράσεις και μέσα που θα αξιοποιηθούν γ) Αναμενόμενα αποτελέσματα δ) Συνάφεια με την Κλιματική	☐	2) Αναμενόμενα εμπόδια και κίνδυνοι που σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου και πολιτική ανάσχεσης	☐
---	--------------------------	---	--------------------------

<p>Αλλαγή</p> <p>ε) Συνάφεια με τη Βιοποικιλότητα</p> <p>στ) Θέματα έργων¹²</p> <p>ζ) Λόγοι για τους οποίους το έργο συνάδει με τα Θέματα έργων (βλ. Υποσημείωση 1)</p>			
<p>3) Γενικός χαρακτήρας του έργου</p> <p>α) Περιβαλλοντικό/ Κλιματικό πρόβλημα</p> <p>β) Πιλοτικός/Επιδεικτικός χαρακτήρας του έργου/ Βέλτιστες πρακτικές</p>	☐	<p>4) Συνέχεια/αξιοποίηση και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου μετά το τέλος του</p> <p>α) Ποιες δράσεις θα συνεχίσουν μετά το τέλος του;</p> <p>β) Πως θα επιτευχθεί αυτό; Με τί πόρους;</p> <p>γ) Σε τι έκταση θα διαδοθούν τα αποτελέσματα του έργου εκεί που πρέπει μετά το τέλος του;</p>	☐
<p>5) Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις</p> <p>α) Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεών του</p> <p>i) Συμβολή στους ειδικούς στόχους της προτεραιότητας που ανήκει το έργο</p> <p>ii) Πολλαπλοί σκοποί, συνέργειες και ενσωμάτωση</p> <p>iii) Αναπαραγωγή και μεταφορά</p> <p>iv) Διεθνικότητα, Πράσινες Προμήθειες, Ενσωμάτωση ερευνητικών έργων</p> <p>β) Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του έργου</p> <p>γ) Προσπάθεια μείωσης του "ανθρακικού αποτυπώματος" του έργου</p>	☐	<p>6) Περιγραφή δράσεων</p> <p>α) Τι, Πως, Που, Πότε και Γιατί</p> <p>β) Παραδοτέα & Ορόσημα</p>	☐
<p>7) Εμπλοκή ενδιαφερόμενων μερών και κοινό-στόχος του έργου</p>	☐	<p>8) Προπαρασκευαστικές δράσεις</p>	☐
<p>9) Δράσεις υλοποίησης</p>	☐	<p>10) Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων</p>	☐
<p>11) Δράσεις δημοσιότητας</p>	☐	<p>12) Δράσεις διαχείρισης έργου</p>	☐
<p>13) Αγορά γης</p>	☐	<p>14) Κατάρτιση προϋπολογισμού</p>	☐

¹ Όπως αυτά ορίζονται στην ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 19ης Μαρτίου 2014 σχετικά με την έγκριση του πολυετούς προγράμματος εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017.

² Για το υπο-πρόγραμμα 'Δράση για το Κλίμα' τα θέματα έργων θα αναφέρονται στις προτεραιότητες έργων της τρέχουσας προκήρυξης.

10. Θα λέγατε ότι διαθέτετε τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη σωστή συμπλήρωση των φορμών της αίτησης του Προγράμματος LIFE;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
☐	☐

Προσωπικά Στοιχεία

11.

Επίπεδο σπουδών

12.

Ηλικιακή ομάδα

13.

Φύλο	
Αντρας	☐
Γυναίκα	☐

Αποστολή φόρμας - Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αποστολή φόρμας από τον υπολογιστή σας, παρακαλούμε αποθηκεύστε την και αποστείλετέ ως συνημμένο, στο email dhomatidis@prasinotameio.gr

Αποστολή Φόρμας

Εκτύπωση φόρμας

Η δράση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του Έργου LIFE Οικοδόμησης Δυναμικού "Ίδρυση και λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE για την περίοδο 2014-2017" και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Παράρτημα II Απλοποιημένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών

← Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών

Το ερωτηματολόγιο αυτό συμπληρώνεται μόνο από τα άτομα που θα συμμετέχουν στο σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE και σκοπό έχει, μέσω της διερεύνησης των μαθησιακών τους αναγκών, την καλύτερη προετοιμασία του σεμιναρίου.

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου *

Εγκυρή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Αυτή η φόρμα συλλέγει τις διευθύνσεις ηλ. ταχυδρομείου. [Αλλαγή ρυθμίσεων](#)

Όνοματεπώνυμο *

Κείμενο σύντομης απάντησης

Ποιες είναι οι τρεις πιο σημαντικές εργασίες με τις οποίες ασχολείστε στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων – αρμοδιοτήτων σας; Παρακαλείστε να περιγράψετε συνοπτικά τις αντίστοιχες επιμέρους εργασίες που εκτελείτε και με ποια συχνότητα

← Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

Ποιες είναι οι τρεις πιο σημαντικές εργασίες με τις οποίες ασχολείστε στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων – αρμοδιοτήτων σας; Παρακαλείστε να περιγράψετε συνοπτικά τις αντίστοιχες επιμέρους εργασίες που εκτελείτε και με ποια συχνότητα.

Κείμενο μακροσκελούς απάντησης

Εχετε υποβάλλει ξανά πρόταση στο Πρόγραμμα LIFE;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Θα υποβάλετε φέτος πρόταση στο Πρόγραμμα LIFE;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν υποβάλετε φέτος, σε ποια κατηγορία έργου θα είναι;

Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννιν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

- Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων
- Φύση/ Βιοποικιλότητα
- Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση
- Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής
- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
- Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση

Αν υποβάλετε φέτος θα είναι επανυποβολή;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Εχετε παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης για ευρωπαϊκά προγράμματα στο παρελθόν;

ΝΑΙ

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννιν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Τι δυσκολίες έχετε αντιμετωπίσει στο στάδιο συγγραφής της πρότασης;

Κείμενο σύντομης απάντησης

Σημειώστε, κατά προτεραιότητα, (1) έως (5) θεματικές ενότητες από τις (14), όπως αυτές περιέχονται στην αίτηση του Προγράμματος LIFE και παρουσιάζονται ακολούθως, στις οποίες θεωρείτε ότι χρειάζεστε επιμόρφωση, προκειμένου να συμμετέχετε με επιτυχία στην ομάδα προετοιμασίας μιας πρότασης για το Πρόγραμμα LIFE.

- 1) Συνοπτική περιγραφή του έργου α) Σκοποί του έργου β) Δράσεις και μέσα που θα αξιοποιηθούν γ) Αναμενόμενα απ
- 2) Αναμενόμενα εμπόδια και κίνδυνοι που σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου και πολιτική ανάσχεσης
- 3) Γενικός χαρακτήρας του έργου α) Περιβαλλοντικό/ Κλιματικό πρόβλημα β) Πιλοτικός Επιδεικτικός χαρακτήρας τε
- 4) Συνέχεια/αξιοποίηση και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου μετά το τέλος του α) Ποι
- 5) Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις α) Προστιθέμενη αξία του έργου και των δρά

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα

Περιφέρεια Ηπείρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

- 5) Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις α) Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεων β) Προστιθέμενη αξία για την κοινωνία γ) Προστιθέμενη αξία για την περιφέρεια δ) Προστιθέμενη αξία για την ανάπτυξη
- 6) Περιγραφή δράσεων α) Τι, Πως, Που, Πότε και Πατί β) Παραδοτέα & Ορόσημα
- 7) Εμπλοκή ενδιαφερόμενων μερών και κοινό-στόχος του έργου
- 8) Προπαρασκευαστικές δράσεις
- 9) Δράσεις υλοποίησης
- 10) Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων
- 11) Δράσεις δημοσιότητας
- 12) Δράσεις διαχείρισης έργου
- 13) Δράσεις αγοράς γης
- 14) Κατάρτιση προϋπολογισμού

Τομέας ιδιαίτερου ενδιαφέροντος

Παρακαλούμε επιλέξτε έναν ή περισσότερους τομείς ενδιαφέροντος πάνω στους οποίους έχετε συγκεκριμένα περιβαλλοντικά προβλήματα ή/και λύσεις, για τους οποίους ενδιαφέρεστε να κάνετε πρόταση.

Τομείς ενδιαφέροντος

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα

Περιφέρεια Ηπείρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

Τομείς ενδιαφέροντος

- Υδάτα, πλημμύρες και ξηρασία
- Διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων ζωνών
- Κλάδος ύδρευσης
- Εφαρμογή της νομοθεσίας περί αποβλήτων
- Απόβλητα και αποδοτικότητα πόρων
- Αποδοτικότητα των πόρων, πράσινη και κυκλική οικονομία
- Εδαφος
- Δάση
- Χημικές ουσίες
- Θόρυβος
- Βιομηχανικά ατυχήματα
- Νομοθεσία για την ποιότητα του αέρα και οδηγία για τον καθορισμό των εθνικών ανωτάτων ορίων εκπομπών (ΕΑΟΕ)

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

- Οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές (ΟΒΕ)
- Αστικό περιβάλλον
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)
- Εξοικονόμηση ενέργειας
- Μεταφορές και καύσιμα
- Διεργασίες μεγάλων ενεργοβόρων βιομηχανιών (πχ που ανήκουν στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών)
- Φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου
- Χρήσεις γης, Αλλαγές Χρήσεων γης και δασοκομία - διατήρηση φυσικών δεξαμενών άνθρακα
- Μετριασμός αερίων του θερμοκηπίου στη γεωργία
- Εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δράσεις μετριασμού αερίων του θερμοκηπίου
- Συστήματα και μεθοδολογίες παρακολούθησης κι αναφοράς αερίων του θερμοκηπίου
- Αντιμετώπισης επιπτώσεων ΚΑ - Πλημμύρες
- Αντιμετώπισης επιπτώσεων ΚΑ - Παράκτια ζώνη

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννινα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

- Αντιμετώπισης επιπτώσεων ΚΑ - Παράκτια ζώνη
- Αντιμετώπιση επιπτώσεων ΚΑ - Αστικός σχεδιασμός
- Αντιμετώπιση επιπτώσεων ΚΑ - Ορεινές & νησιωτικές περιοχές (πχ σε τουρισμό, γεωργία, δασοκομία)
- Βιώσιμη διαχείριση νερού - καταπολέμηση ερημοποίησης και δασικών πυρκαγιών
- Προσαρμογή σε ΚΑ μέσω πράσινων υποδομών/προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα
- Εκτιμήσεις ευπάθειας και στρατηγικές προσαρμογής (πχ δράσεις του Συμφώνου των Δημάρχων)
- Ανάπτυξη συστημάτων απογραφής/μοντέλων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- Διαδικασίες εκπαίδευσης προσωπικού και διάχυσης καλών πρακτικών στον τομέα της ΚΑ
- Δημιουργία δομών δικτύωσης(πχ συντονιστικών πλατφορμών) στον τομέα της ΚΑ
- Δράσεις ευαισθητοποίησης ενδιαφερομένων μερών για μετριασμο/προσαρμογή στην ΚΑ
- Διεύρυνση συμμετοχής ενδιαφερομένων στη διαβούλευση/εφαρμογή κλιματικής νομοθεσίας
- Φύση
- Βιοποικιλότητα
- Είδη/Τύποι Οικοτόπων Κοιντικού Ενδιαφέροντος (συμπεριλαμβανομένων πτηνών)

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννιν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

- Είδη/Τύποι Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (συμπεριλαμβανομένων πτηνών)
- Δράσεις που προβλέπονται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για τις NATURA (PAF)
- Θαλάσσια συνιστώσα των Οδηγιών Οικοτόπων και Πτηνών
- Καταπολέμηση ξενικών ειδών
- Απειλούμενα είδη (IUCN, EU RED LISTS)
- Αποκατάσταση/Χαρτογράφηση οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Πράσινες και Γαλάζιες Υποδομές
- Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση
- Εκστρατείες πληροφόρησης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης για περιβαλλοντικά ζητήματα
- Διακυβέρνηση και επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- Επιβολή περιβαλλοντικής πολιτικής, επιθεωρήσεις και εποπτεία
- Προώθηση της εξώδικης επίλυσης διαφορών στον τομέα του περιβάλλοντος

Επίπεδο σπουδών

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών - Ιωάννιν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 28

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Επίπεδο σπουδών

1. Απόφοιτος Β΄θμιας Εκπ/σης
2. Απόφοιτος Γ΄θμιας Εκπ/σης
3. Μεταπτυχιακές σπουδές

...

Ηλικιακή ομάδα

1. 25-34
2. 35-44
3. 45-54
4. 55-64
5. 65-74

Φύλο

1. Άντρας

Παράρτημα III Εκπαιδευτικό σενάριο

Εισηγητής	Θεματική ενότητα	Εκπαιδευτική τεχνική	Διάρκεια	
	Συστάσεις – Γνωριμία ομάδας - Αυτοπαρουσίαση των εισηγητών - Αυτοπαρουσίαση των συμμετεχόντων	Συζήτηση	15'	0.15
	Παρουσίαση στόχων σεμιναρίου - 1-2 διαφάνειες που παρουσιάζουν τους στόχους του σεμιναρίου - 1 διαφάνεια με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, τις εκπαιδευτικές ανάγκες όπως προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια και τον ειδικό χαρακτήρα του σεμιναρίου βάσει των παραπάνω	Εισήγηση	5'	0.20
	Θεωρία: Παρουσίαση βασικών στοιχείων του Προγράμματος - 1 διαφάνεια: Πρόγραμμα, υποπρογράμματα, τομείς προτεραιότητας, θεματικές προτεραιότητες, θέματα έργων - 1 διαφάνεια: Τύποι “Παραδοσιακών” έργων (πilotικά, επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, πληροφόρησης) - Γλώσσα, ποιος υποβάλλει, προϋπολογισμός, συγχρηματοδότηση, 2%, έναρξη, τόπος υλοποίησης, διαχείριση, εξωτερική βοήθεια, διεθνικότητα, τρέχουσες δράσεις, υποδομές, έρευνα, συμπληρωματικότητα με άλλες χρηματοδοτήσεις	Εισήγηση	10'	0.30
	Η κεντρική ιδέα του έργου (Σύλληψη – Επιλεξιμότητα - Επικοινωνία – Διαμόρφωση – Υλοποίηση) - Περιβαλλοντικό πρόβλημα - Καινοτομία - Επιλεξιμότητα έργου - Αναζήτηση εταίρων και σχετικών πληροφοριών - Συνδιαμόρφωση πρότασης (τεχνικά/οικονομικά) - Προετοιμασία/Υποβολή/Αναθεώρηση/Υλοποίηση	Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις	15'	0.45
	Δομή έργου – Δράσεις - Βασικές και συμπληρωματικές δράσεις έργου - Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά έργων π.χ. close-to-market, δράσεις διατήρησης (κανόνας 25%) - Δημιουργία σχεδιαγράμματος σκελετού έργου	Καταιγισμός ιδεών / Συζήτηση	15'	1.00
	Διάλειμμα		10'	1.10
	Συνεργάτες – Φορείς – Ομάδα έργου - Επιλογή συνεργατών/φορέων - Δημιουργία εικονικής ομάδας έργου	Καταιγισμός ιδεών / Ερωτήσεις Απαντήσεις	10'	1.20
	Φόρμες - Παρουσίαση φορμών ανά υποπρόγραμμα	Εισήγηση	10'	1.30

	<p>Συμπλήρωση φορμών – Περίληψη περιγραφής του έργου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ομάδες εργασίας (Επιλογή, Σκοπός, Στόχος, Θέμα) - Διοικητικές φόρμες A (A8) - Σύντομη περιγραφή του έργου B - B1 (Στόχοι έργου, Δράσεις & μέσα, Αναμενόμενα αποτελέσματα - - Περιβάλλον (Συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή, με τη βιοποικιλότητα, θέματα έργων, αιτιολόγηση επιλογής θεμάτων) - - Φ/B (Συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή, θέματα έργων, αιτιολόγηση επιλογής θεμάτων) - - K/A (Προτεραιότητες πολιτικών ΕΕ, αιτιολόγηση επιλογής πολιτικών) 	<p>Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας</p>	<p>20'</p>	<p>1.50</p>
	<p>Συμπλήρωση φορμών – B2 Γενικός χαρακτήρας του έργου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περιβαλλοντικό πρόβλημα - Πιλοτικός/Επιδεικτικός χαρακτήρας έργου B3 - Βέλτιστη πρακτική, επίδειξη, πιλοτικό B2a Γενική περιγραφή περιοχής(ών)/τοποθεσίας(ών) - Έργα με σαφώς χωροθετημένες δράσεις – Στοιχεία – Χάρτες - Έργα με μη χωροθετημένες δράσεις – Στοιχεία B2b Γενικός χάρτης B2c Περιγραφή προβλήματος ειδών/ οικοτόπων/ βιοποικιλότητας - Έργα με στοχευμένα είδη/ οικοτόπους - Ζητήματα βιοποικιλότητας B2d Προβλήματα διατήρησης/βιοποικιλότητας και απειλές και προηγούμενες προσπάθειες - Προβλήματα διατήρησης/βιοποικιλότητας και απειλές - Προηγούμενες προσπάθειες B2 Στοχευμένο κλιματικό πρόβλημα (& άλλα περιβαλλοντικά οφέλη) - Στοχευμένο κλιματικό πρόβλημα (& άλλα περιβαλλοντικά οφέλη) - Χαρακτήρας του έργου (πιλοτικό, επίδειξης, βέλτιστη πρακτική) 	<p>Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας</p>	<p>20'</p>	<p>2.10</p>
	<p>Διάλειμμα</p>		<p>10'</p>	<p>2.20</p>
	<p>Συμπλήρωση φορμών – Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις Περιβάλλον & Φ/B</p>	<p>Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις</p>	<p>20'</p>	<p>2.40</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεών του - Κριτήριο 3: Έκταση και ποιότητα συμβολής στους ειδικούς στόχους του άξονα προτεραιότητας του υποπρογράμματος για το Περιβάλλον - Κριτήριο 5: Πολλαπλός σκοπός, συνέργειες και ενσωμάτωση/ολοκλήρωση - Κριτήριο 6: Αναπαραγωγή και μεταφορά - Κριτήριο 7: Διεθνής χαρακτήρας, πράσινες προμήθειες, χρήση αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων (FP7, H2020) - Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του έργου - Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις και επιπτώσεις στις οικοσυστημικές υπηρεσίες - Μείωση του “ανθρακικού αποτυπώματος” <i>Κλιματική Αλλαγή</i> - Συμβολή στους κλιματικούς στόχους - Συμβολή στους άξονες προτεραιότητας και στις ευρωπαϊκές πολιτικές - Κριτήρια 5, 6 και 7 όπως παραπάνω 	Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας		
	<p>Συμπλήρωση φορμών – Ενδιαφερόμενα μέρη & Περιορισμοί και κίνδυνοι της εφαρμογής του έργου</p> <p>B4 Εμπλοκή ενδιαφερόμενων μερών και κοινό στόχος του έργου (βλ. ορισμό διαφοροποίησης στον Οδηγό Αιτούντων για την Κλιματική Αλλαγή σελ.50 αγγλικά)</p> <p>B5 Αναμενόμενοι περιορισμοί και κίνδυνοι που σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική αντιμετώπισης</p> <p>- Αντισταθμιστικά έργα</p>	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	15'	2.55
	<p>Συμπλήρωση φορμών – Βιωσιμότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ποιες δράσεις θα γίνουν ή θα συνεχιστούν και μετά το τέλος του έργου; - Πως θα γίνει αυτό; Ποιοι πόροι είναι απαραίτητοι; - Διάχυση αποτελεσμάτων στους κατάλληλους φορείς, μετά το τέλος του έργου <i>Φ/Β & Κ/Α</i> - Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα κύριων δράσεων του έργου - Καθεστώς προστασίας - Καθεστώς ιδιοκτησίας εξοπλισμού μετά το τέλος του έργου 	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	15'	3.10
	<p>Συμπλήρωση φορμών – Περιγραφή δράσεων, Ορόσημα & Παραδοτέα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περιγραφή: Τι, Πως, Που, Πότε, Γιατί - Δράσεις / Υποδράσεις - A Προπαρασκευαστικές δράσεις (αν απαιτούνται) - B Δράσεις υλοποίησης (υποχρεωτικές) 	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	10'	3.20

	<ul style="list-style-type: none"> - C Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων (υποχρεωτική) - D Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης (υποχρεωτικές) - E Διαχείριση έργου και παρακολούθηση υλοποίησης (υποχρεωτική) - A Προπαρασκευαστικές δράσεις, διαχειριστικά σχέδια, σχέδια δράσης (αν απαιτούνται) - B Αγορά / Χρήση γης, δικαιώματα χρήσης (αν απαιτείται) - C Δράσεις διατήρησης (αν απαιτούνται) - D Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων (υποχρεωτική) - E Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης (υποχρεωτικές) - F Διαχείριση έργου και παρακολούθηση υλοποίησης (υποχρεωτική) - A Προπαρασκευαστικές δράσεις (αν απαιτούνται) - B Αγορά / Χρήση γης, δικαιώματα χρήσης (αν απαιτείται) - C Δράσεις υλοποίησης (υποχρεωτικές) - D Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων (υποχρεωτική) - E Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης (υποχρεωτικές) - F Διαχείριση έργου και παρακολούθηση υλοποίησης (υποχρεωτική) 			
	Διάλειμμα		10'	3.30
	Συμπλήρωση φορμών – Προπαρασκευαστικές δράσεις <ul style="list-style-type: none"> - Σύνδεση με στόχους έργου - Διάρκεια - Προϋποθέσεις έρευνας (παρ. 1.6.15) Αγορά/χρήση γης, δικαιώματα χρήσης γης	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	10'	3.40
	Συμπλήρωση φορμών – Δράσεις υλοποίησης/ διατήρησης <ul style="list-style-type: none"> - Υποχρεωτικά παραδοτέα - Ποσοτικοποίηση - Παρακολούθηση 	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	10'	3.50
	Συμπλήρωση φορμών – Δράσεις παρακολούθησης των επιπτώσεων του έργου <ul style="list-style-type: none"> - Πίνακας δεικτών επιδόσεων - ΑΚΖ Συμπλήρωση φορμών – Δράσεις δημοσιοποίησης <ul style="list-style-type: none"> - Υποχρεωτικά παραδοτέα - Στρατηγική επικοινωνίας Συμπλήρωση φορμών – Δράσεις διαχείρισης έργου <ul style="list-style-type: none"> - Διάγραμμα διαχείρισης - Αιτιολόγηση επιλογής ομάδας έργου - Έλεγχος ορκωτού λογιστή - Σχέδιο Μετά το LIFE 	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	15'	4.05

Προϋπολογισμός - F1 Κόστος προσωπικού - F2 Ταξίδια - F3 Εξωτερικοί συνεργάτες	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	25'	4.30
Διάλειμμα		10'	4.40
Προϋπολογισμός - F4 Πάγια (Υποδομές, Εξοπλισμός, Πρωτότυπο) - F5 Αγορά/ Ενοικίαση/ Αποζημιώσεις γης - F6 Αναλώσιμα - F7 Άλλα κόστη - F8 Γενικά έξοδα	Εισήγηση / Συζήτηση / Ερωτήσεις Απαντήσεις / Ομάδες εργασίας	20'	5.00
Κριτήρια αξιολόγησης	Εισήγηση	10'	5.10
Αυτοαξιολόγηση	Ομάδες εργασίας	20'	5.30
Παρουσίαση ομαδικής εργασίας / Αξιολόγηση	Ομάδες εργασίας	30'	6.00

Παράρτημα IV Παρουσιάσεις

Εισαγωγική παρουσίαση

Διαφάνεια 1

**Σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE
#πόλη#, #ημερομηνία#**

Μια δράση της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο του Έργου «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE για την περίοδο 2014-2017», που υλοποιείται από το Πράσινο Ταμείο και το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Σε συνεργασία με την:

Υποστήριξη:

Υπό την αιγίδα:

Ε.Ε.Τ.Α.Α.Α.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Λογότυπος
Φορέα
Υποστήριξης

Λογότυπος
Φορέα
Αιγίδας

GREEK TASK FORCE

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

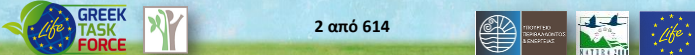
LIFE

Διαφάνεια 2

Βασικοί εισηγητές

- Κατερίνα Κουτσοβούλου, Βιολόγος, Εμπειρογνώμονας Φύσης/Βιοποικιλότητας
- Σπυριδούλα Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός, Εμπειρογνώμονας Κλιματικής Αλλαγής
- Δημήτρης Χωματίδης, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Εμπειρογνώμονας Περιβάλλοντος και Αποδοτικότητας Πόρων

2 από 614

GREEK TASK FORCE

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

LIFE

Διαφάνεια 3

Σκοπός & Στόχοι του σεμιναρίου

- Αύξηση του αριθμού και η βελτίωση της ποιότητας των υποβαλλόμενων αιτήσεων
 - βελτίωση του γνωστικού αντικείμενου που αφορά στις ειδικές απαιτήσεις συμπλήρωσης των φορμών της αίτησης
 - ενίσχυση των ικανοτήτων των δυνητικών δικαιούχων στην οργάνωση μιας πρότασης LIFE και στη συμπλήρωση της αίτησης

Διαφάνεια 4

Το Πρόγραμμα LIFE (3.456,7 εκατ. € [2014-2020])

Περιβάλλον (75%)	Δράση για το Κλίμα (25%)
Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων	Μετριασμός Κλιματικής Αλλαγής
Φύση/ Βιοποικιλότητα (55%)	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
Πληροφόρηση & Διακυβέρνηση	Πληροφόρηση & Διακυβέρνηση

Διαφάνεια 5

«Παραδοσιακά» έργα LIFE

“Βέλτιστων Πρακτικών” (Best Practice) που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές, τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου πλαισίου του Έργου,

“Επίδειξης” (Demonstration) που θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις,

“Πιλοτικά” (Pilot) που εφαρμόζουν τεχνική ή μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν, ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.

“Έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάχυσης”, που κάνουν αντίστοιχες δράσεις στα Υποπρογράμματα του Περιβάλλοντος και της Δράσης για το Κλίμα

Η επιδεικτική προσέγγιση απαιτεί ως πλαίσιο αναφοράς την ΕΕ, δηλαδή οι δράσεις δε θα πρέπει να έχουν ξαναγίνει στην Ευρώπη

Διαφάνεια 6

Γλώσσα Υποβολής

- Η ΕΑΣΜΕ σιστυνά η ππαρόση να εναίι γμέραμνη στα αλιγγκά.
- Μρίεποτε να την γψεράτε και στα ενιλλακηά, αλλά ατυό δε σαίμενηι ότι θα τχύει κτελύαηρς αλόξηγιοσης.

Διαφάνεια 7

Επιλέξιμοι φορείς

- Δημόσιοι φορείς ☒
- Ιδιωτικοί φορείς
- Ιδιωτικοί –μη κερδοσκοπικοί φορείς

•Οχι φυσικά πρόσωπα
•Η συμμετοχή θυγατρικών αποθαρρύνεται (Οδηγίες κεφ. 1.6.2 (Ενν/CA) ή 1.5.2 και 1.5.4 (NAT))

☒ Δήλωση Δημοσίου Φορέα για μη κεντρικούς φορείς όπως ΝΠΙΔ που υπάγονται σε Δημόσιους φορείς π.χ. ερευνητικά ιδρύματα

Διαφάνεια 8

Προϋπολογισμός

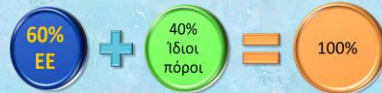
- Δεν υπάρχει μέγιστο όριο
- Μικρότερα των **€500.000** έργα δεν θεωρείται ότι έχουν μεγάλο αντίκτυπο
- Μεγαλύτερα των **€5.000.000** έχουν χρηματοδοτηθεί κάποιες φορές

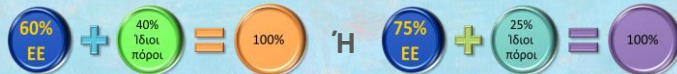
Διαφάνεια 9

Συγχρηματοδότηση

- Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων + Δράση για το Κλίμα:

- Φύση & Βιοποικιλότητα:

Για έργα που αφιερώνουν περισσότερο από 50% του προϋπολογισμού τους σε δράσεις διατήρησης ειδών προτεραιότητας

Διαφάνεια 10

Ίδια συνεισφορά και ο κανόνας του 2%

- Όλοι οι εταίροι πρέπει να συνεισφέρουν
- Για τους δημόσιους φορείς και μόνο για το μόνιμο προσωπικό τους:
 - Το σύνολο της συνεισφοράς τους πρέπει να είναι 2% περισσότερο από το κόστος εργασίας της εν λόγω κατηγορίας προσωπικού

Σ = σύνολο συνεισφοράς (πχ. το 40% του προϋπολογισμού του εταίρου)

Π = κόστος εργασίας μόνιμου προσωπικού στο έργο

$\Sigma = 0,02 * \Pi + \Pi$

Έναρξη, Τόπος υλοποίησης

- Έναρξη το νωρίτερο **1 Ιουλίου 2018**
- Υλοποίηση στην επικράτεια της ΕΕ
 - Χρηματοδοτούνται και δράσεις εκτός της Ένωσης και σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) όταν παρέχονται σαφείς ενδείξεις ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών/ κλιματικών στόχων της Ένωσης και ο συντονιστής εταίρος εδρεύει σε χώρα της ΕΕ

Διαχείριση, Ανάθεση σε τρίτους, Διακρατικότητα

- Τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το προσωπικό του συντονιστή δικαιούχου
 - συνιστάται κάθε έργο να διαθέτει έναν διαχειριστή έργου πλήρους απασχόλησης.
- Η εξωτερική βοήθεια πρέπει να παραμείνει κάτω του 35%. Υψηλότερα ποσοστά γίνονται δεκτά μόνο κατ' εξαίρεση.
- Λαμβάνεται έντονα υπόψη η διακρατικότητα των έργων, εφόσον η διακρατική συνεργασία αποτελεί καθοριστικό εχέγγυο για την επίτευξη των περιβαλλοντικών/ κλιματολογικών στόχων.

Αναδρομική χρηματοδότηση, Ερευνητικές δραστηριότητες και Υποδομές μεγάλου μεγέθους

- Δράσεις ήδη σε εξέλιξη πριν από την έναρξη του έργου δεν είναι επιλέξιμες.
- Η έρευνα οφείλει να είναι αυστηρώς περιορισμένη και άμεσα σχετιζόμενη με τους στόχους τους έργου.
- Τα έργα με αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE

Διαφάνεια 14

Συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

- Είναι αναγκαίο για τους δικαιούχους να εξετάσουν επισταμένως, πριν από την υποβολή της πρότασης, αν οι προτεινόμενες δράσεις του έργου τους στην πράξη θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν ή χρηματοδοτούνται ήδη μέσω άλλων κεφαλαίων της ΕΕ.
- Το Πρόγραμμα LIFE ενθαρρύνει την υιοθέτηση των πορισμάτων από τη σχετική με το περιβάλλον και το κλίμα έρευνα και καινοτομία του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» στα έργα.

Η κεντρική ιδέα του έργου

- Περιβαλλοντικό πρόβλημα – Καινοτομία
- Επιλεξιμότητα έργου
- Αναζήτηση εταίρων και σχετικών πληροφοριών
- Συνδιαμόρφωση πρότασης (τεχνικά/οικονομικά)
- Προετοιμασία/ Υποβολή/ Αναθεώρηση/ Υλοποίηση

Δομή έργου - Δράσεις

- Βασικές και συμπληρωματικές δράσεις έργου
- Έργα close-to-market
- Δράσεις διατήρησης (κανόνες 25%)
- Δημιουργία σχεδιαγράμματος/σκελετού του έργου

Διαφάνεια 17

Συνεργάτες – Φορείς – Ομάδα έργου

- Επιλογή συνεργατών/φορέων
- Δημιουργία εικονικής ομάδας έργου
- Εθνικότητα εταίρων

Logos at the bottom: LIFE, GREEK TASK FORCE, and logos of the Ministry of Environment and Energy, the Ministry of Rural Affairs and Food, and the LIFE program.

Παρουσίαση συμπλήρωσης φορμών και Οικονομικά

Διαφάνεια 1

Σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE
#πόλη#, #ημερομηνία#

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΦΟΡΜΩΝ

Σε συνεργασία με την: Ε.Ε.Ι.Α.Α.Α.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Με την υποστήριξη του: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Υπό την αιγίδα: LIFE

Logos at the bottom: LIFE, GREEK TASK FORCE, and logos of the Ministry of Environment and Energy, the Ministry of Rural Affairs and Food, and the LIFE program.

Διαφάνεια 2

Φόρμα A8 – Δήλωση υποστήριξης

- **Απαιτείται από δημόσιους φορείς:**

Σε περίπτωση που οι εταιρείες δεν έχουν την δικαιοδοσία να πάρουν ορισμένες αποφάσεις για την επιτυχή υλοποίηση του έργου.

- Παραδείγματα:
- Υλοποίηση δράσεων σε περιοχές Natura
 - Έγκριση σχεδίου διαχείρισης ή περιβαλλοντικής μελέτης
 - Αλλαγή φόρμας SDF των περιοχών Natura
 - Έγκριση σχεδίου δράσης

→ Θα αναφέρεται ξεκάθαρα η υποστήριξη στο έργο και η δέσμευση ότι θα πραγματοποιήσει τις δραστηριότητες που απαιτούνται εντός του χρόνου υλοποίησης του έργου.

- **Δεν απαιτείται αλλά αξιολογείται θετικά από άλλους φορείς (σχετικοί εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι):**

- Παραδείγματα:
- Διευθύνσεις δασών
 - Αγροτικούς και κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς
 - Πανεπιστήμια

→ Όσο περισσότερες φόρμες A8 τόσο το καλύτερο

Διαφάνεια 3

Φόρμα B3 – Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ & κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις

- Σε αυτήν την φόρμα ζητούνται:
 - Εξειδικευμένα στοιχεία ανά υποπρόγραμμα (Περιβάλλον-Δράση για το Κλίμα)
 - Οφέλη – συνεισφορά σε θεματικούς στόχους και προτεραιότητες πολιτικής
 - Κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις
 - Κοινά στοιχεία που συνδέονται με τα κριτήρια αξιολόγησης

Διαφάνεια 4

Εξειδικευμένα στοιχεία: Περιβάλλον

Κριτήριο 3 – Έκταση & ποιότητα συμβολής στους ειδικούς στόχους του άξονα προτεραιότητας (Άρθρα 10, 11, 12 Κανονισμός LIFE)

- ✓ Περιβάλλον (ENV) – Ανάλυση κύκλου ζωής
- ✓ Φύση (NAT) – Περιβάλλον και διατήρηση
- ✓ Οφέλη ξεκάθαρα, ουσιώδη, φιλόδοξα, αξιόπιστα
- ✓ Ποσοτικοποιημένα κατά τη διάρκεια του έργου και για 3– 5 έτη μετά τη λήξη του

Διαφάνεια 5

Εξειδικευμένα στοιχεία: Κλίμα

- ✓ Συνεισφορά στους κλιματικούς στόχους
 - ✓ Αύξηση της ανθεκτικότητας
 - ✓ Μείωση θερμοκηπικών αερίων

Τα έργα πρέπει να υποδεικνύουν τον μετασχηματικό χαρακτήρα που συνεισφέρει στην μετάβαση σε μία οικονομία χαμηλού άνθρακα

- ✓ Συνεισφορά στις θεματικές προτεραιότητες και τις ετήσιες προτεραιότητες Ευρωπαϊκής πολιτικής (βλ. Προκήρυξη 2017)

Διαφάνεια 6

Κοινά στοιχεία: Κριτήρια 5, 7

- ✓ Κριτήριο 5 *‘Πολλαπλός σκοπός, συνέργειες & ενσωμάτωση’*
 - Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών/κλιματικών στόχων σε άλλες θεματικές πολιτικής της ΕΕ
- ✓ Κριτήριο 7 *‘Διεθνικότητα, πράσινες προμήθειες, χρήση αποτελεσμάτων άλλων έργων από FP πχ Horizon 2020 κλπ.’*

Κοινά στοιχεία: Κριτήριο 6

✓ Κριτήριο 6 *‘Αναπαραγωγή και Μεταφορά’*
→ Στρατηγική που *‘πατάει’* σε συγκεκριμένες δράσεις και εμπεριέχει σαφές σχέδιο αναπαραγωγής σε άλλους τομείς, φορείς, περιοχές και χώρες
→ Ειδικά για ENV, CCM θα πρέπει να υπάρχει καλή σύνδεση με τυπικές δραστηριότητες των *‘close-to-market’*

Κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις – Μείωση αποτυπώματος άνθρακα

- Επιπτώσεις στην τοπική οικονομία και τον πληθυσμό - αναφορά σε νέες θέσεις εργασίας & ανάπτυξη
- Για *‘Close to market’* → θέση στην αγορά, αλυσίδα προμηθευτών, χαρακτηριστικά αγοράς...
- Για NAT → αναφορά επίπτωσης σε προστασία & αποκατάσταση των οικοσυστημάτων
- **Προσοχή:** συνοχή με τους δείκτες
- Μέτρα μείωσης αποτυπώματος C (μείωση ταξιδιών, χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού κλπ.)

Φόρμα B4: Εμπλεκόμενοι φορείς & κοινό στόχος

- Πρέπει να περιγραφούν και τα ΔΥΟ
- Δεν πρέπει να είναι τα ίδια
- Είναι σημαντικό να γίνεται σωστός διαχωρισμός
- Εμπλεκόμενοι φορείς:
 - Θα υλοποιήσουν δράσεις κατά τη διάρκεια του έργου
 - Θα αναλάβουν να υλοποιήσουν δράσεις μετά τη λήξη του έργου
 - είναι απαραίτητη η συμβολή τους για την επιτυχή υλοποίηση του έργου
- Κοινό στόχος:
 - γενικό κοινό
 - επιστημονική κοινότητα
 - κάτοικοι γύρω περιοχών

Φόρμα B5: Αναμενόμενες δυσκολίες & κίνδυνοι - Στρατηγική αντιμετώπισης

Παραδείγματα:

- καιρικές συνθήκες
- αδειοδότηση
- αρνητικοί εμπλεκόμενοι φορείς
- δημόσια διοίκηση - αργές διαδικασίες
- οικονομικά θέματα
- διαφωνίες στην ομάδα έργου

Φόρμα Β6 - Βιωσιμότητα

- Ξεκάθαρη στρατηγική/μηχανισμός για διατήρηση και συνέχεια των αποτελεσμάτων
- Ξεπερνάει τις δράσεις διάχυσης & After LIFE
- ✓ Ποιες δράσεις συνεχίζονται;
- ✓ Πώς; Ποιοι είναι οι πόροι που απαιτούνται (τεχνικοί, οικονομικοί, ανθρωπيني);
- ✓ Διάχυση των αποτελεσμάτων μετά το τέλος;
- ✓ Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα δράσεων;

Διαφάνεια 12

Οικονομικές φόρμες

Βοηθήματα

- Σύμβαση με ΕΕ (grant agreement)
- Παράρτημα Χ
- FAQ
- Πακέτο Υποβολής Πρότασης LIFE
- Άρθρα: ανάθεση συμβάσεων, υπεργολαβίες, επιλέξιμες δαπάνες, συνδεδεμένες νομικές οντότητες (affiliated entities)

Διαφάνεια 13

Οικονομικές φόρμες

- Ρεαλιστική και προσγειωμένη προσέγγιση των οικονομικών
- Δαπάνες μόνο κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου (εξαιρέση: έκθεση ορκωτός λογιστών)
- Εισαγωγή στις F φόρμες
- Όχι δεκαδικά, στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο ευρώ
- Ο κάθε δικαιούχος εισάγει τις δικές του δαπάνες
- Απαγορεύεται να παίρνει υπεργολαβίες από άλλον δικαιούχο
- Αποφεύγονται οι γενικές τιμολογήσεις
- ΦΠΑ επιλέξιμος αν δεν ανακτάται (έγγραφο από ΔΟΥ)

Διαφάνεια 14

Οικονομικές φόρμες – F1 Δαπάνες προσωπικού/υπαλλήλων

- Πίνακας: δράση, ιδιότητα και ρόλος στο έργο, αριθμός ανθρωποημερών, ημερήσιο κόστος προσωπικού
- Πίνακας με ρόλο κάθε συμμετέχοντα στο έργο - βοηθητικός
- Ημερήσιο κόστος προσωπικού = Ετήσιος μισθός / Ετήσιες παραγωγικές ημέρες εργασίας
- Δικαιούχοι δημοσίου δικαίου
 - ✓ δαπάνες προσωπικού για δράσεις που δεν θα πραγματοποιούνταν αν το έργο δεν υλοποιούνταν
 - ✓ η συνεισφορά του δικαιούχου πρέπει να ξεπερνά κατά 2% τις δαπάνες μόνιμου προσωπικού
- Πρόσθετο ή μόνιμο προσωπικό
 - ✓ η σύμβαση ξεκινάει μετά την έναρξη του έργου ή την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης
 - ✓ έχει καθορισμένο ρόλο στο έργο

Διαφάνεια 15

Οικονομικές φόρμες – F2 Μετακινήσεις

- Δαπάνες συνδεδεμένες με τις δράσεις και σαφώς περιγεγραμμένες
- Προορισμός και λόγος ταξιδιού (ταξίδια εκτός ΕΕ πρέπει να τεκμηριώνονται για την ανάγκη υλοποίησής τους)
- Διάρκεια, μέσα μετακίνησης, κόστος διατροφής και διαμονής, αριθμός ατόμων που θα μετακινηθούν
- Εσωτερικός κανονισμός μετακινήσεων ή ΦΕΚ για δημοσίους υπαλλήλους
- Ομοιομορφία/ισοκατανομή στους υπολογισμούς
- Kick-off meeting για 2 άτομα στις Βρυξέλλες

Διαφάνεια 16

Οικονομικές φόρμες – F3 Υπεργολαβίες

- Ανώτατο όριο 35% του συνολικού προϋπολογισμού – Εξαιρέση πρέπει να έχει σαφή τεκμηρίωση
- Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει τεκμηρίωση ότι είναι απαραίτητη η υπεργολαβία
- Η διαχείριση του έργου μπορεί να είναι επίσης υπεργολαβία

Διαφάνεια 17

Οικονομικές φόρμες – F4 Υποδομές, Εξοπλισμός, Πρωτότυπα

- Απόσβεση εξοπλισμού έως 50% της δαπάνης
- Απόσβεση υποδομών έως 25% της δαπάνης
- Εξαιρέση 1: 100% επιλέξιμες δαπάνες πρωτοτύπων που έχουν αναπτυχθεί ειδικά για το έργο, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στην αγορά και δεν θα εμπορευματοποιηθούν
- Εξαιρέση 2: 100% δαπάνης εξοπλισμού και παγίων για έργα Φύση και δικαιούχους δημοσίου τομέα ή ΜΚΟ. Πλήρης ανάθεση των παγίων για δράσεις διατήρησης και μετά το πέρας του έργου (φόρμα Β7).

Διαφάνεια 18

Οικονομικές φόρμες – F5 Αγορά και μίσθωση γης

- περιλαμβάνονται και αποζημιώσεις για δικαιώματα χρήσης γης
- μίσθωση για μικρό (διάρκεια έργου) ή μεγάλο (20 έτη) διάστημα
- πρέπει να πληρούνται όλα τα κριτήρια που αναφέρονται στον Οδηγό
- η κατάσταση διατήρησης της γης πρέπει να είναι εξαιρετική ή να αποκατασταθεί στη διάρκεια υλοποίησης του έργου
- χρειάζεται δήλωση υποστήριξης (Α8)
- Για έργα Φύση
 - ✓ η αγορά μπορεί να γίνει και εκτός του Δικτύου Natura εφόσον με την αγορά διασφαλίζεται η συνεκτικότητα του δικτύου
 - ✓ αγορά σε ιδιωτικές εκτάσεις και όχι σε δημόσιες
 - ✓ η χρήση της γης θα πρέπει να αφορά μόνο δράσεις διαχείρισης/προστασίας και αυτό πρέπει να αντανακλάται στο συμφωνητικό που θα συνταχθεί

Διαφάνεια 19

Οικονομικές φόρμες – F6 Αναλώσιμα

- Δεν καταγράφονται στο μητρώο παγίων του δικαιούχου
- Αντικείμενα που θα καταναλωθούν πλήρως στη διάρκεια του έργου
- Ξεκάθαρα συνδεδεμένα και απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου

Διαφάνεια 20

Οικονομικές φόρμες – F7 Άλλες δαπάνες

- Δαπάνες που προκύπτουν από τη σύμβαση με την ΕΕ
- Εγγυητικές επιστολές
- Δαπάνες ορκωτού λογιστή για δικαιούχο με συνολικό προϋπολογισμό > 325.000 ευρώ
- Έξοδα μετάφρασης/διερμηνείας
- Δαπάνες δημοσιοποίησης/διάχυσης αποτελεσμάτων

Διαφάνεια 21

Οικονομικές φόρμες – F8 Γενικά έξοδα

- 7% του συνολικού προϋπολογισμού (εκτός F5)
- Έξοδα τηλεφωνίας, θέρμανσης, ηλεκτρικού, νερού, επικοινωνίας, φωτοαντιγράφων, αναλώσιμων γραφείου

Διαφάνεια 22

Οικονομικές φόρμες – Συμβάσεις Έργων / Προμηθειών

- Χαμηλό κόστος και καλύτερη σχέση αξίας/κόστους
- Όχι σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ υπεργολάβων και δικαιούχων
- Διαδικασίες ανάθεσης όπως αναλύονται στον Οδηγό Υποβολής
- Δικαιούχους δημοσίου – διαδικασίες σύμφωνα με την Οδηγία 2014/14/ΕΕ
- Δικαιούχους ιδιωτικού – εσωτερικές διαδικασίες αλλά ανοικτές διαδικασίες για ποσά > 130.000 ευρώ
- Όχι κατακερματισμός συμβάσεων σε μικρότερα ποσά

Παράρτημα V Φωτογραφικό υλικό

Εικόνα 2. Χώρος υποδοχής. Σεμινάριο Ξάνθης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 27/3/17.

Εικόνα 3 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, σε αίθουσα του ΔΠΘ.

Εικόνα 4 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, στην αίθουσα του ΔΠΘ.

Εικόνα 5 Στιγμιότυπο από την ώρα του σεμιναρίου στην Ξάνθη, στην αίθουσα του ΔΠΘ.

Εικόνα 6 Στιγμιότυπο από την έναρξη της εκδήλωσης στη Θεσσαλονίκη, 29/3/2017 Grand Hotel Palace.

Εικόνα 7 Πλάνο του κοινού που παρακολούθησε την εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη στις 29/3/2017.

Εικόνα 8 Στιγμιότυπο από την έναρξη της εκδήλωσης στα Ιωάννινα, στις 3/5/2017.

Εικόνα 9 Πλάνο της αίθουσας που πραγματοποιήθηκε το σεμινάριο στα Ιωάννινα (γραφεία ΠΕΔ Ηπείρου), στις 3/5/17.

Εικόνα 10 Στιγμιότυπο σεμιναρίου στην Αθήνα, στη βίλα Καζούλη στις 24/5/17.

Εικόνα 11 Στιγμιότυπο σεμιναρίου για τη Φύση/Βιοποικιλότητα στις 23/5/17 στην Αθήνα, στη βίλα Καζούλη.

Εικόνα 12 Έναρξη εκδήλωσης στην πόλη της Λαμίας, 30/5/2017.

Εικόνα 13 Στιγμιότυπο από το σεμινάριο στην πόλη της Λαμίας, στις 30/5/2017.

Εικόνα 14 Στιγμιότυπο από το σεμινάριο της Λέσβου, Μυτιλήνη 7/6/2017.

Εικόνα 15. Στιγμιότυπο από το σεμινάριο της Πάτρας, 13/6/17.

Εικόνα 16. Παρουσίαση άλλων έργων LIFE στην εκδήλωση της Πάτρας, 13/6/17.

Παράρτημα VI Εκπαιδευτικές προτεραιότητες

1. Συνοπτική περιγραφή του έργου α) Σκοποί του έργου β) Δράσεις και μέσα που θα αξιοποιηθούν γ) Αναμενόμενα αποτελέσματα δ) Συνάφεια με την Κλιματική Αλλαγή ε) Συνάφεια με τη Βιοποικιλότητα στ) Θέματα έργων ζ) Λόγοι για τους οποίους το έργο συνάδει με τα θέματα έργων.
2. Αναμενόμενα εμπόδια και κίνδυνοι που σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου και πολιτική ανάσχεσης.
3. Γενικός χαρακτήρας του έργου α) Περιβαλλοντικό/ Κλιματικό πρόβλημα β) Πιλοτικός Επιδεικτικός χαρακτήρας του έργου/ Βέλτιστες πρακτικές.
4. Συνέχεια/αξιοποίηση και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου μετά το τέλος του α) Ποιες δράσεις θα συνεχίσουν μετά το τέλος του; β) Πως θα επιτευχθεί αυτό; Με τί πόρους; γ) Σε τι έκταση θα διαδοθούν τα αποτελέσματα του έργου εκεί που πρέπει μετά το τέλος του;
5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις α) Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεών του i) Συμβολή στους ειδικούς στόχους της προτεραιότητας που ανήκει το έργο ii) Πολλαπλοί σκοποί, συνέργειες και ενσωμάτωση iii) Αναπαραγωγή και μεταφορά iv) Διεθνικότητα, Πράσινες Προμήθειες, Ενσωμάτωση ερευνητικών έργων β) Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του έργου γ) Προσπάθεια μείωσης του “ανθρακικού αποτυπώματος” του έργου.
6. Περιγραφή δράσεων α) Τι, Πως, Που, Πότε και Γιατί, β) Παραδοτέα & Ορόσημα.
7. Εμπλοκή ενδιαφερόμενων μερών και κοινό-στόχος του έργου.
8. Προπαρασκευαστικές δράσεις.
9. Δράσεις υλοποίησης.
10. Παρακολούθηση αντίκτυπου δράσεων.
11. Δράσεις δημοσιότητας.
12. Δράσεις διαχείρισης έργου.
13. Δράσεις αγοράς γης.
14. Κατάρτιση προϋπολογισμού.

Παράρτημα VII Προτάσεις εκπαιδευομένων για βελτίωση του σεμιναρίου

Πίνακας 2. Καταγραφή σχολίων και προτάσεων που κατατέθηκαν από τους εκπαιδευόμενους.

Πρόταση	Παρατηρήσεις
1. Οδηγό σύνταξης πρότασης	Δημιουργία οδηγού σύνταξης πρότασης. Μεγάλο μέρος, αν όχι όλο, αυτού του αντικειμένου καλύπτεται από τον οδηγό συγγραφής πρότασης του LIFE, ο οποίος έχει μεταφραστεί και στα ελληνικά.
2. Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να γίνει από το μηδέν διαμόρφωση μια πρότασης, στα διάφορα θεματικά πεδία.	Διαδικασία πολύ εποικοδομητική η οποία απαιτεί τη δημιουργία σεναρίων πιθανών έργων, για κάθε θεματική ενότητα/ υπο-πρόγραμμα, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να ανατροφοδοτήσουν τη διαδικασία με τις δικές τους γνώσεις. Μπορεί να συνδυαστεί με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους εκπαίδευσης.
3. Περισσότερες παρουσιάσεις επιτυχημένων προτάσεων από τους υποβάλλοντες	Εποικοδομητική διαδικασία που στηρίζεται στη μέθοδο των case studies. Χρειάζεται «χτίσιμο» με περιπτώσεις έργων που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε κάθε βήμα της ανάλυσης της συγγραφής μιας πρότασης. Κίνδυνος χρήσης παραδειγμάτων από τους αιτούντες άκριτα και δημιουργία αστοχιών στις προτάσεις τους. Επίσης, οι προτάσεις των έργων αυτών δεν είναι στη

	διάθεση της ομάδας GRLTF, αλλά μόνο τα παραδοτέα της υλοποίησης αυτών των προτάσεων.
4. Δεδομένης της ανάγκης παρακολούθησης περισσότερων των 1 σεμιναρίων (βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή & αποδοτικότητα των πόρων), από κάποιους συμμετέχοντες, θα ήταν καλό να μπορούσαν αυτά να γίνουν συμπληρωματικά ή παράλληλα με κάποιον τρόπο ώστε να επωφεληθούν όσοι χρειάζονταν συγκεκριμένες πληροφορίες στο ένα ή το άλλο θέμα.	Η δυνατότητα παράλληλων σεμιναρίων μπορεί να υπάρξει, εφόσον καλυφθεί η βασική προϋπόθεση, που είναι η ύπαρξη αιθουσών και εποπτικού υλικού. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο σε χώρους εκπαίδευσης π.χ. σχολές και απαιτεί την ταυτόχρονη παρουσία τουλάχιστον τριών μελών της ομάδας για να καλυφθούν οι βασικοί άξονες (Περιβάλλον, Φύση, Κλίμα).
5. Θα επιθυμούσα να υπάρχει ενότητα για την "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση".	Σεμινάριο με αποκλειστικά αυτό το αντικείμενο πραγματοποιήθηκε μόνο στην Αθήνα, όπου έγινε σεμινάριο για κάθε άξονα του προγράμματος ξεχωριστά. Σε συνθήκες κατά τις οποίες γίνεται ένα σεμινάριο, ο κύριος όγκος των πληροφοριών αφορά σε όλους τους άξονες και δίνονται επιπλέον επεξηγήσεις για τον καθένα ξεχωριστά, ανάλογα και με τις απαιτήσεις και τη σύνθεση των εκπαιδευομένων.

6. Πρακτική εφαρμογή των προτάσεων με πραγματικά παραδείγματα και συζήτηση για προοπτικές έγκρισης	Βλ. 3
7. Περισσότερα παραδείγματα με ανάλυση του χρόνου που απαιτήθηκε και της χρηματοδότησης	Η παρουσίαση καλών παραδειγμάτων μπορεί και πρέπει να ενσωματώνει πληροφορίες για τη διάρκεια και το κόστος των δράσεων. Βλ.2,3
8. Παρουσίαση του οδηγού της προκήρυξης και των οδηγιών μορφοποίησης προϋπολογισμού	Το σχόλιο αυτό προέρχεται από εκπαιδευμένους, στους οποίους δεν παρουσιάστηκε ο οδηγός συγγραφής πρότασης, ο οποίος δεν είχε ακόμα μεταφραστεί. Η δημιουργία του προϋπολογισμού του έργου εμπίπτει στο 2.
9. Σεμινάριο για την κατάρτιση του προϋπολογισμού	Βλ. 8,2
10. Περισσότερες πληροφορίες, μελέτες περίπτωσης προηγούμενων προτάσεων στο LIFE	Βλ. 3
11. Παρουσίαση της μεθοδολογίας υλοποίησης προγράμματος (πρακτικά)	Η υλοποίηση του έργου είναι μια ενότητα η οποία δεν αποτέλεσε αντικείμενο του σεμιναρίου, το οποίο στόχευσε στην καλύτερη προετοιμασία μιας πρότασης. Το αίτημα αφορά στην διοργάνωση σεμιναρίου με θέμα τη διαχείριση έργου. Θα μπορούσε να εξεταστεί,

	στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων ενός έργου LIFE μόνο, αφού η ικανότητα διαχείρισης έργου γενικότερα αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για να μπορεί να συμμετέχει ένας φορέας σε ένα έργο LIFE.
12. Πρακτική πλέον εφαρμογή, μετά την έκδοση των προκλήσεων με αληθινά παραδείγματα, με βήμα -βήμα επεξήγηση	Βλ. 11
13. Να δοθούν παραδείγματα συγχρηματοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής, να παρουσιαστεί έστω και συνοπτικά ο κλάδος των ολοκληρωμένων έργων και ίσως στα σεμινάρια να υπάρχει και εκπρόσωπος της Εξ. μονάδας που να συμβάλλει στη συζήτηση, ιδιαίτερα επισημαίνοντας προβλήματα που εντοπίζονται κατά την υλοποίηση των έργων.	Το θέμα της κάλυψης της ίδιας χρηματοδότησης των έργων LIFE καλύπτεται από τη Δράση A13 του έργου LIFE14 CAP/GR/000003. Τα ολοκληρωμένα έργα δεν αποτελούν αντικείμενο εκπαίδευσης των αιτούντων. Η συμμετοχή εκπροσώπου της Neemo στην εκπαιδευτική διαδικασία θα μπορούσε να αξιοποιηθεί, εφόσον υπάρξει τέτοιο αντικείμενο (Βλ. 11).
14. Ειδικευμένα σεμινάρια ανάλογα με το φορέα ή/και τη δράση (π.χ. περιβάλλον, φύση κ.α.)	Βλ. 5
15. Βέλτιστες πρακτικές, καινοτόμα έργα, έργα	Ομαδοσυνεργατική προσέγγιση. Το προτεινόμενο πλαίσιο είναι πολύ

<p>επίδειξης σε μικρές ομάδες συζήτησης ώστε να δοθούν επί συγκεκριμένων θεμάτων κατευθύνσεις</p>	<p>ευρύ για να λειτουργήσει η μέθοδος, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί καλύτερα σε άλλα πλαίσια (βλ. 2)</p>
<p>16. Να γίνει προσπάθεια δημιουργίας πρότασης (πρόβλημα, στόχοι, λύσεις, δράσεις) από τους συμμετέχοντες με καθοδήγηση από τους εκπαιδευτές</p>	<p>Βλ. 2</p>
<p>17. Στο σεμινάριο ο εκπαιδευτής μας πήγε να "τρέξει" ένα Project αλλά επειδή είχαμε πολλές ερωτήσεις στο τέλος δεν κατάφερε να το τρέξει. Πιστεύω πως θα ήταν καλό να ενσωματωθεί ένα Project παράδειγμα για καλύτερη κατανόηση της όλης διαδικασίας.</p>	<p>Βλ. 2</p>
<p>18. Περισσότερα παραδείγματα για τη δομή που πρέπει να ακολουθούμε κατά τη συγγραφή μιας πρότασης LIFE</p>	<p>Βλ. 2</p>
<p>19. Στα επόμενα σεμινάρια θα πρέπει να ελέγχεται καλύτερα το <u>επίπεδο των συμμετεχόντων</u> σε τέτοιου είδους προγράμματα και να γίνεται πιο σωστή επιλογή</p>	<p>Ο αρχικός στόχος των σεμιναρίων ήταν να εκπαιδεύσει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, έμπειρα και άπειρα, στη διαδικασία προετοιμασίας μιας πρότασης LIFE. Ο διαχωρισμός σε ομάδες ανάλογα με</p>

<p>αναλόγως του επιπέδου. Επιπλέον, στα πλαίσια του σεμιναρίου, θα πρέπει να αναλύονται (όχι ενημερωτικά, αλλά ουσιαστικά) κάποιες <u>καλές προτάσεις</u> που υλοποιήθηκαν σωστά, παράλληλα με την επεξήγηση των φορμών του LIFE. Θα πρέπει δηλαδή να εξετάζεται πως προσεγγίστηκε η κεντρική ιδέα και η συνοχή της συγκεκριμένη πρότασης, πια είναι τα <u>σημεία κλειδιά</u> που παρουσίασε κατά τη συγγραφή της και γενικώς πως ποια ήταν τα σωστά και λάθος σημεία της που κέρδισαν πόντους. Επίσης πρέπει να παρουσιάζεται στους συμμετέχοντες, η <u>διαδικασία</u> που πρέπει να ακολουθείται <u>κατά τη έναρξη της προκήρυξης</u> (πως διαβάζεται η προκήρυξη, ποια σημεία πρέπει να ελέγχονται σχολαστικά, όπως θέματα προϋπολογισμού) και γενικώς πως να αναλύεται το <u>προφίλ</u></p>	<p>την εμπειρία των εκπαιδευομένων δημιουργεί λογιστικό πρόβλημα με την υλοποίηση του σεμιναρίου (αριθμός σεμιναρίων, διάρκεια, χώρος κ.α.). Η GRLTF δεν διαθέτει προτάσεις έργων, ώστε να μπουν στο μικροσκόπιο και να αναλυθούν οι συντελεστές επιτυχίας τους. Γνωρίζει όμως έργα τα οποία πέτυχαν τους σκοπούς τους στο στάδιο της υλοποίησης (Βλ. 3). Τα σημεία κλειδιά μιας πρότασης αναλύθηκαν επαρκώς στα σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν. Η ενημέρωση που θα επακολουθήσει την ανακοίνωση της πρόσκλησης θα αποτελέσει αντικείμενο εργασίας ιδιαίτερα το 2018, οπότε και θα τεθεί σε εφαρμογή το 2^ο πολυετές πρόγραμμα εργασίας του LIFE. Ο οδηγός συγγραφής πρότασης καλύπτει όλα τα σημεία που χρειάζονται προσοχή.</p>
---	--

της συγκεκριμένης πρόσκλησης.	
20. Η πραγματοποίηση ενός σεμιναρίου, όπου θα γραφεί μία εικονική πρόταση LIFE, υπό την επίβλεψη των εμπειρογνομόνων.	Βλ. 2
21. Να γίνεται παρουσίαση συμπληρωμένης αίτησης (εικονικής ή πραγματικής) και να γίνεται συζήτηση πάνω σε αυτή.	Αυτή η διαδικασία μπορεί να επισπεύσει τη διαδικασία που περιγράφεται στο 2. Όμως, η ομάδα δε διαθέτει έτοιμες προτάσεις και αυτό θα μπορούσε να γίνει μόνο με τη συγκατάθεση φορέων που έχουν υποβάλει προτάσεις κι έχουν εγκριθεί.
22. Να αφιερωθεί ένα 5-10λεπτο διάστημα για κάθε ιδέα- πρόταση που ενδεχομένως έχουν οι συμμετέχοντες.	Αυτή η διαδικασία μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρονοβόρα και είναι καλύτερο να πραγματοποιείται κατ' ιδίαν με συνάντηση ή εξ αποστάσεως με τηλεδιάσκεψη ή τηλέφωνο.
23. Real time συγγραφή πρότασης σε υπολογιστή.	Αν τη στιγμή που θα γίνεται το σεμινάριο είναι ανοιχτή η πλατφόρμα και ακολουθηθεί η λογική του σεναρίου όπου γράφεται επί τόπου μια πρόταση, θα ήταν χρήσιμο ώστε να εξοικειώσει τους αιτούντες με την πλατφόρμα.
24. Πραγματοποίηση του σεμιναρίου σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, λιγότερο	Η διάρκεια του σεμιναρίου, ιδιαίτερα εκτός Αθηνών, είναι δύσκολο να διαρκέσει περισσότερο της μιας

έντονος ρυθμός παροχής πληροφοριών, πρακτική εξάσκηση σε φόρμα υποβολής.	μέρας. Η προετοιμασία των εκπαιδευομένων πριν το σεμινάριο μπορεί να βελτιώσει το βαθμό δυσκολίας χειρισμού της ποσότητας πληροφοριών. Για την πρακτική βλ. 23
25. Λεπτομέρειες στα τεχνοοικονομικά, ίσως με την χρήση υποθέσεων εργασίας, πάντα σε ισορροπία με τα βασικά σκέλη του σεμιναρίου.	Ο βαθμός λεπτομέρειας του σεμιναρίου είναι τέτοιος ώστε να διατηρείται μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια η διάρκειά του. Ερωτήσεις για λεπτομέρειες δεν μένουν αναπάντητες.
26. Να περιέχει τη συγγραφή μιας ενδεικτικής πρότασης.	Βλ. 2
27. Περισσότερα παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων (θετικών, αρνητικών)	Βλ. 3
28. Ίσως περισσότερα παραδείγματα από προτάσεις που επιλέχθηκαν γιατί μείναμε με την εντύπωση ότι είναι κάτι πολύ, πολύ δύσκολο έως ακατόρθωτο. Μια παρουσίαση των προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί στην Ελλάδα. Επίσης αν δεν είχες γνώσεις περιβάλλοντος ήταν πολύ δύσκολο να παρακολουθήσεις.	Η παρουσίαση μιας ενδεικτικής σειράς έργων που έχουν εγκριθεί θα ήταν εποικοδομητική. Το LIFE είναι πρόγραμμα για το περιβάλλον και ως εκ τούτου είναι απαραίτητος ένας βαθμός γνώσεων στο αντικείμενο.

29. Περισσότερη έμφαση σε ενδεχόμενες "παγίδες" της πρόσκλησης.	Οι προσκλήσεις δεν έχουν «παγίδες», τουλάχιστον μέχρι τώρα.
30. Αξιολόγηση υποβαλλόμενων προτάσεων και αιτίες απόρριψης.	Ως αντικείμενο καλύπτεται εκτενώς από τα στοιχεία που πρέπει να έχει μια πρόταση. Για να πραγματοποιηθεί ξεχωριστά θα απαιτούνταν περισσότερος χρόνος, που δεν είναι διαθέσιμος.
31. Επίδειξη συμπλήρωσης αίτησης LIFE με μια πρόταση "παράδειγμα", και επίδειξη συμπλήρωσης των οικονομικών στοιχείων.	Βλ. 2, 23
32. Παραδείγματα επιτυχημένων προγραμμάτων LIFE	Βλ. 28
33. Θα ήταν χρήσιμο ανά κριτήριο ή έστω ενδεικτικά να παρουσιαστούν κάποιες "ιστορίες αποτυχίας", κάποιες ιδέες που δεν κόλλησαν τελικά καθόλου με το LIFE+, ή κάποιες προτεινόμενες δράσεις που εν τέλει δεν εξυπηρέτησαν τους στόχους του προγράμματος, από τις ήδη βαθμολογημένες κάτω από τη βάση προτάσεις.	Η αποτυχίες δεν γνωστοποιούνται επειδή δεν γίνονται ποτέ έργα. Με τη μορφή προτάσεων, δεν γίνεται να δημοσιοποιηθούν από το ΕΣΕ του LIFE, ολόκληρες ή μέρη αυτών.
34. Να γίνει μία παρουσίαση μέσω κάποιων παραδειγμάτων για	Βλ. 33

τους λόγους που μια πρόταση LIFE δεν χρηματοδοτήθηκε.	
35. Τα παραδείγματα από προτάσεις που έχουν ήδη υποβληθεί και εγκριθεί βοηθούν αρκετά στην κατανόηση.	Η παρουσίαση μιας ενδεικτικής σειράς έργων που έχουν εγκριθεί θα ήταν εποικοδομητική.
36. Παραδείγματα από ολοκληρωμένα Προγράμματα ή από Προγράμματα που απορρίφθηκαν και γιατί.	Το ολοκληρωμένα έργα, όπως και τα τρέχοντα, έχουν πληροφορίες στις ιστοσελίδες τους σχετικά με τη δομή και τα παραδοτέα τους. Επίσης, βλ. 33
37. Θα επιθυμούσα να γίνει ακόμη ένα σεμινάριο πάνω στην αποδοτικότητα των πόρων όπου θα εξετάζει και λάθη και καλές πρακτικές στη συγγραφή προτάσεων ώστε να μπορούν να συμμετέχουν όλοι και να είναι πιο διαδραστικό.	Βλ. 2, 33
38. Να γίνουν παραδείγματα επί των προτάσεων.	Βλ. 3
39. Εάν στο επόμενο σεμινάριο υπάρχει περισσότερος χρόνος (ίσως 2 μέρες), κάλο θα ήταν, μια ενότητα του σεμιναρίου να αφιερωθεί στην εμπλοκή των συμμετεχόντων για την ετοιμασία φακέλου υποψηφιότητας με την	Στο σεμινάριο υπήρχε η ενότητα για την εξεύρεση εταίρων, η οποία ίσως δεν καλύφθηκε επαρκώς.

<p>παρουσίαση πραγματικών παραδειγμάτων από καλές και κακές πρακτικές.</p>	
<p>40. Ίσως υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ως προς το περιεχόμενο στο συγκεκριμένο σεμινάριο (εκτενέστερη αναφορά στη θεματολογία υπο-προγράμματος Περιβάλλον και Αποδοτικότητα πόρων).</p>	<p>Η έκταση που δίνεται σε κάθε ενότητα έχει να κάνει με το διαθέσιμο χρόνο. Ο χωρισμός των εκπαιδευομένων σε ομάδες είχε σκοπό να δώσει ιδιαίτερη έμφαση σε κάθε ενότητα.</p>
<p>41. Αναλυτικά παραδείγματα προτάσεων & τρόποι αξιολόγησης.</p>	<p>Η GRLTF δεν διαθέτει προτάσεις έργων, ώστε να μπουν στο μικροσκόπιο και να αναλυθούν οι συντελεστές επιτυχίας τους. Γνωρίζει όμως έργα τα οποία πέτυχαν τους σκοπούς τους στο στάδιο της υλοποίησης (Βλ. 3). Η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται σύμφωνα με τον σχετικό δημοσιευμένο και μεταφρασμένο οδηγό.</p>
<p>42. Περισσότερα παραδείγματα π.χ. για δείκτες, για ανάπτυξη σχεδίων ροής εργασιών project/ Διάθεση υλικού σχετικά με σημαντικές πηγές πληροφόρησης/ Σχολιασμός σημαντικών στοιχείων Model grant agreement.</p>	<p>Οι δείκτες είναι ένα στοιχείο της πρότασης που χρειάζεται περισσότερη προβολή. Τα σχέδια ροής εργασιών αφορούν σε σεμινάρια για τη διαχείριση έργων, ανεξαρτήτων αντικειμένου. Οι πηγές πληροφόρησης αφορούν στο αντικείμενο που ειδικεύεται ο κάθε εκπαιδευόμενος. Η νομοθεσία</p>

	<p>που διέπει το πρόγραμμα αναφέρεται στους οδηγούς.</p> <p>Το Model gran agreement αφορά σε έργα που έχουν εγκριθεί, αποτελεί μια σύμβαση και είναι υποχρέωση του συντονιστή εταιρίου να την επεξεργαστεί καταλλήλως πριν την υπογραφή της.</p>
43. Αποτελεσματικός τρόπος διασύνδεσης με τους εμπλεκόμενους φορείς (Περιφέρειες, Δήμους κ.λπ.)	Στο σεμινάριο υπήρχε η ενότητα για την εξεύρεση εταίρων, η οποία ίσως δεν καλύφθηκε επαρκώς.
44. Περισσότερη έμφαση στα οικονομικά.	Σε συνδυασμό με μια ζωντανή δημιουργία πρότασης θα είχε ενδιαφέρον.
45. Αυτά που περιεγράφηκαν νωρίτερα στα σχόλια. Δηλαδή ότι θα ήταν πιο ενδιαφέρουσα η εκπαιδευτική διαδικασία αν υπήρχε διαδραστικότητα και ίσως κάποιο βιωματικό μέρος. Η μελέτη κάποιου case study για παράδειγμα θα ήταν χρήσιμη νομίζω.	Βλ. 2, 3
46. Περισσότερη ομοιογένεια στο κοινό- διακριτά γκρουπ ανάλογα με εμπειρία σε LIFE	Αυτό απαιτεί περισσότερα σεμινάρια, δεδομένου ότι δε μπορούν να γίνουν σεμινάρια μόνο σε έμπειρους εκπαιδευόμενους.
47. Δύο ομάδες εργασίας ανάλογα με τη σχετική εμπειρία του	Βλ. 46

κοινού στην υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων.	
48. Θα ήταν χρήσιμη η εργασία των συμμετεχόντων πάνω σε ένα case study για να είναι πιο κατανοητή η διαδικασία της συγγραφής μιας πρότασης και η επεξεργασία/διαχείριση των "προβληματικών" σημείων.	Βλ. 2, 3
49. Παρουσίαση του Model Grant Agreement και των σημαντικών σημείων του. Πιο λεπτομερής παρουσίαση των δεικτών με περισσότερα παραδείγματα δεικτών, πηγές εύρεσης πληροφοριών για καθορισμό και υπολογισμό δεικτών. Παραδείγματα ανάπτυξης σχεδιαγραμμάτων ροής εργασιών ενός project. Παραδείγματα ανάπτυξης σχεδιαγραμμάτων management.	Το Model grant agreement αφορά σε έργα που έχουν εγκριθεί, αποτελεί μια σύμβαση και είναι υποχρέωση του συντονιστή εταιρού να την επεξεργαστεί καταλλήλως πριν την υπογραφή της. Οι δείκτες είναι ένα στοιχείο της πρότασης που χρειάζεται περισσότερη προβολή. Τα σχέδια ροής εργασιών αφορούν σε σεμινάρια για τη διαχείριση έργων, ανεξαρτήτων αντικειμένου. Οι πηγές πληροφόρησης αφορούν στο αντικείμενο που ειδικεύεται ο κάθε εκπαιδευόμενος. Η νομοθεσία που διέπει το πρόγραμμα αναφέρεται στους οδηγούς.
50. 1. Παροχή ειδικότερων στοιχείων που θα συμβάλουν σε επιτυχή συγγραφή πρότασης, 2. Χρήση περισσότερων παραδειγμάτων	Τα στοιχεία που δόθηκαν ήταν ειδικά. Βλ. 3

<p>51. Ανάλυση μιας case study που θα επιλέξουν οι εκπαιδευτές με τους εκπαιδευόμενους να αναλύσουν επί χάρτου.</p>	<p>Βλ. 3</p>
---	--------------